СОВЕТ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

площадь Советская, д.14, г.Арск, 422000

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
СОВЕТЫ

Совет мәйданы, 14 нче йорт, Арча шәһәре, 422000

Тел. (84366)3-11-33, факс (84366)3-01-33, 3-14-33. E-mail: archa@tatar.ru. www.arsk.tatarstan.ru

Арча район Советы
КАРАРЫ

« 2 » февраль 2021 ел **№ 41**

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске Чүриле авыл җирлегенең Генераль планын раслау турында

“Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 3, 4 өлешләре, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 24-25 статьялары нигезендә Арча район Советы карар бирде:

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске Чүриле авыл җирлегенең Генераль планын расларга (карта һәм текстлы нигезләү кушымта итеп бирелә).

2. Әлеге карарны хокукый мәгълүмат рәсми порталында (http://pravo.tatarstan.ru), “Арча хәбәрләре” газетасында бастырып чыгарырга һәм “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы рәсми сайтында (http://arsk.tatarstan.ru) урнаштыру юлы белән халыкка җиткерергә.

3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан (игълан ителгән) көннән үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Арча район Советының законлылык, җәмәгать тәртибен саклау һәм җирле үзидарә буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Арча муниципаль районы башлыгы,
район Советы рәисе И.Г. Нуриев

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ИСКЕ ЧҮРИЛЕ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ

Раслана торган кисәк

1 том

Территориаль планлаштыру турында нигезләмәләр

2020 ел

ЭЧТӘЛЕК

Проектның составы..3

1. Кереш..4

1.1. Генераль планның максатлары һәм бурычлары...4

2. ТЕРРИТОРИТОРИАЛЬ планлаштыру турында фикерләр 5

2.1. җирлекнең җирле әһәмияттә, муниципаль районның җирле әһәмияттә, региональ әһәмияттә, федераль әһәмияттә урнаштырыла торган объектларның төрләре, билгеләнеше һәм исемнәре, аларның төп характеристикалары һәм урнашу урыны турында белешмәләр 5

2.2. Функциональ зоналар 8

2.3. Планлаштырылган объектларны урнаштыруга бәйле рәвештә мондый зоналарны билгеләү таләп ителгән очракта, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга характеристика...10

3. Торак пунктларның чикләре...11

ПРОЕКТНЫҢ СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске Чүриле авыл җирлегенең генераль планы түбәндәгечә төзелгән:

Раслана торган кисәк

Текстлы материаллар:

№	Атамасы	Том
1	Территориаль планлаштыру турындагы нигезләмәләр	1

График материаллар:

№	Атамасы	Том	Масштабы
1	Җирлекнең җирле әһәмияттәге объектларының планлаштырыла торган урнаштыру картасы	2	1:10 000
2	Җирлекнең функциональ зоналары картасы	2	1:10 000
3	Торак пунктлар чикләре картасы	2	1:10 000

Кушымта

№	Атамасы	Том
1	Торак пунктлар чикләре турында белешмәләр	-

Генераль планны нигезләү материаллары

Текстлы материаллар:

№	Атамасы	Том
1	Аңлатма язуы	3

График материаллар:

№	Атамасы	Том	Масштабы
1	Җирлек территориясеннән хәзерге вакытта файдалану картасы	4	1:10 000
2	Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре картасы (хәзерге халәт)	4	1:10 000
3	Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре картасы (проект тәкъдиме)	4	1:10 000

1. КЕРЕШ

Проектның заказчысы - Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске Чүриле авыл җирлеге башкарма комитеты.

Проектны эшләүче - "Максима" җаваплылыгы чикләнгән җәмгыяте.

Проект 2040 елга кадәрге исәп-хисап срогына әзерләнде, гамәлгә ашыру этаплары каралмаган.

1.1. Генераль планның максатлары һәм бурычлары

Генераль планны эшләүнең төп максатлары:
- җирлекнең шәһәр төзелешен үстерүнең юнәлешен билгеләү һәм тәэмин итү;
- җирлекне җирле дәрәҗәдәге шәһәр төзелеше документлары белән тәэмин итү.

Проектның бурычлары:
- авыл җирлеге территориясен комплекслы бәяләү;
- торак пунктларның чикләрен билгеләү;
- җирлек территориясен функциональ зоналарга бүлү, функциональ зоналарның параметрларын билгеләү;
- торак төзелеше мөмкин булган территорияләрне билгеләү;
- житештерү функциясен үстерү өчен территорияләр билгеләү;
- транспорт инфраструктурасын үстерү;
-туризмны һәм рекреацияне үстерү;
- халыкка хезмәт күрсәтү олкәсен үстерү.

Генераль планның проект карарлары Иске Чүриле авыл җирлегенең һәм Арча муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш планнарын формалаштыру яки төзәтмәләр кертү, җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен әзерләү, территорияне планлаштыру өчен нигез булып тора.

2. ТЕРРИТОРИТОРИАЛЬ ПЛАНЛАШТЫРУ ТУРЫНДА ФИКЕРЛӘР

2.1. Җирлекнең җирле әһәмияттә, муниципаль районның җирле әһәмияттә, региональ әһәмияттә, федераль әһәмияттә урнаштырыла торган объектларының төрләре, билгеләнеше һәм исемнәре, аларның төп характеристикалары һәм урнашу урыны турында белешмәләр

1 нче таблица

№	Төре	Билгеләнеше һәм исеме	Төп характеристикалары	Урнашкан урыны	Функциональ зонасы
Җирлекнең җирле әһәмияттәге объектлары					
1	спорт объекты	Спорт залы	проект куәте - идән мәйданы 288 кв. м	Иске Чүриле авылы	иҗтимагый-эшлекле зона
2	спорт объекты	Спорт залы	проект куәте - идән мәйданы 288 кв. м	Венета авылы	иҗтимагый-эшлекле зона
3	спорт корылмасы	Яссы корылмалар	проект куәте - 1326 кв. м	Иске Чүриле авылы	иҗтимагый-эшлекле зона
4	спорт корылмасы	Яссы корылмалар	проект куәте - 800 кв. м	Ашабаш ав.	иҗтимагый-эшлекле зона
5	спорт корылмасы	Яссы корылмалар	проект куәте - 526 кв. м	Венета авылы	иҗтимагый-эшлекле зона
6	сөтле мөгезле эре терлек үрчетү буенча предприятие	Мөгезле эре терлек фермасы	проект куәте - 1000 баш	Иске Чүриледән төньяктарак	авыл хуҗалыгы предприятиеләренең һәм авыл хуҗалыгын тәэмин итү объектларының җитештерү зонасы
7	сөтле мөгезле эре терлек үрчетү предприятиесе	Мөгезле эре терлек фермасы	проект куәте - 1200 баш	Иске Чүриледән төньяк-көнчыгышка	авыл хуҗалыгы предприятиеләренең һәм авыл хуҗалыгын тәэмин итү объектларының җитештерү зонасы
Муниципаль районның җирле әһәмияттәге объектлары					
8	өстәмә белем бирүне оештыру	Өстәмә белем бирү учреждениеләре	проект куәте - 100 урын	Иске Чүриле авылы	иҗтимагый-эшлекле зона
9	өстәмә белем бирүне оештыру	Өстәмә белем бирү учреждениеләре	проект куәте - 30 урын	Ашабаш авылы	иҗтимагый-эшлекле зона
10	өстәмә белем бирүне оештыру	Өстәмә белем бирү учреждениеләре	проект куәте - 20 урын	Венета авылы	иҗтимагый-эшлекле зона
11	коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү объекты һәм хосусый хезмәтләр күрсәтү	Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиесе	проект куәте - 8 эш урыны	Иске Чүриле авылы	иҗтимагый-эшлекле зона
12	ял һәм туризм объектлары	"Чүриле авылы" ачык һавада музей	-	Иске Чүриле авылы	иҗтимагый-эшлекле зона
13	ял һәм туризм объектлары	"Рус этнографик авылы" этнографик комплексы	-	Венета авылы	иҗтимагый-эшлекле зона

14	Каты өслекле автомобиль юллары	"Михайловка - Лесной" автомобиль юлы	өслеге - асфальт-бетон; категориясе - IV; озынлыгы - 3787 м	җирлек территориясе	транспорт инфраструктурасы зонасы
15	Каты өслекле автомобиль юллары	"Красная Горка авылына килү" автомобиль юлы	өслеге - асфальт-бетон; категориясе - IV; озынлыгы - 338 м	җирлек территориясе	транспорт инфраструктурасы зонасы
16	күпер төзелеше	"Красная Горка авылына килү юлы" автомобиль юлындагы инеш аша автомобиль күпере	-	җирлек территориясе	транспорт инфраструктурасы зонасы
Региональ (республика) әһәмияттәге объектлар					
17	каты өслекле транзит автомобиль юллары	"Казан - Малмыж" дублер тизйөрешле автомобиль юлы	өслеге - асфальт-бетон; категориясе - I; озынлыгы - 6504 м	җирлек территориясе	транспорт инфраструктурасы зонасы
18	Каты өслекле автомобиль юллары	"Венета - Ермоловка" автомобиль юлы	өслеге- асфальт-бетон; категориясе - IV; озынлыгы - 940 м	җирлек территориясе	транспорт инфраструктурасы зонасы
19	Каты өслекле автомобиль юллары	"Михайловка - Венета" автомобиль юлы	өслеге - асфальт-бетон; категориясе - IV; озынлыгы - 2523 м	җирлек территориясе	транспорт инфраструктурасы зонасы
20	күпер төзелеше	"Казан - Малмыж" дублер тизйөрешле автомобиль юлында инеш аша автомобиль күпере	-	җирлек территориясе	транспорт инфраструктурасы зонасы
21	күпер төзелеше	"Казан - Малмыж" дублер тизйөрешле автомобиль юлында инеш аша автомобиль күпере	-	җирлек территориясе	транспорт инфраструктурасы зонасы
22	күпер төзелеше	"Казан - Малмыж" дублер тизйөрешле автомобиль юлында инеш аша автомобиль күпере	-	җирлек территориясе	транспорт инфраструктурасы зонасы
23	күпер төзелеше	"Казан - Малмыж" дублер тизйөрешле автомобиль юлында инеш	-	җирлек территориясе	транспорт инфраструктурасы зонасы

		аша автомобиль күпере			
24	төрле дәрәҗәләрдәге транспорт чишелеше	"Казан - Малмыж" - Штерә" һәм "Казан - Малмыж" тизйөрешле автомобиль юлы киселешендәге төрле дәрәҗәләрдәге транспорт чишелеше	-	җирлек территориясе	транспорт инфраструктурасы зонасы
25	күпер төзелеше	"Венета - Ермоловка" автомобиль юлында инеш аша автомобиль күпере	-	җирлек территориясе	транспорт инфраструктурасы зонасы
26	күпер төзелеше	"Михайловка - Венета" автомобиль юлында инеш аша автомобиль күпере	-	җирлек территориясе	транспорт инфраструктурасы зонасы
Федераль әһәмияттәге объектлар					
Объектларны урнаштыру планлаштырылмый					

2.2. Функциональ зоналар

2 нче таблица

Зона исеме	Зонаның функциональ билгеләнеше	Зонаның параметрлары	Зонада җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләренең кодлары *
Шәхси торак йортлар салу зонасы	- шәхси торак төзелеше; - зур булмаган территорияләрне биләп торучы һәм торак төзелеше территориясендә урнашкан социаль, иҗтимагый һәм эшлекле билгеләнештәге инженерлык инфраструктурасы объектлары	Төп төзелештәге катларның иң чик саны: 3 (мансарданы да кертеп); төзелеш коэффициенты: 0,3 кә кадәр	2.1; 2.2; 2.3; 2.7; 2.7.1; 12.0
Иҗтимагый-эшлекле зона	мәдәният, мәгариф, спорт, сәламәтлек саклау, социаль тәэминат, сәүдә, җәмәгать туклануы, көнкүреш һәм кунакханә хезмәте күрсәтү объектлары; административ, фәнни-тикшеренү учреждениеләре; дини биналар	Төп төзелештәге катларның иң чик саны: 5 (мансарданы да кертеп); төп төзелешнең иң чик биеклеге: 20 м; төзелеш коэффициенты: 1 гә кадәр	2.7; 2.7.1; 3.0; 4.0; 5.1; 12.0 - 12.1
Гражданнарның коммерциячел булмаган бакчачылык һәм яшелчәчелек берләшмәләре зонасы	- бакчалар; - яшелчә бакчалары	Төп төзелештәге катларның иң чик саны: 3 (мансарданы да кертеп); төп төзелешнең иң чик биеклеге: 10 м	2.7.1; 13.0; 13.1 - 13.2
Сәнәгать предприятиеләренең җитештерү зонасы	- IV һәм V куркыныч класслы сәнәгать җитештерү объектлары; - санитар-яклау зонасы проектын эшләгәндә һәм җитештергәндә алдынгы технологик карарлардан файдалану шарты белән, башка куркыныч классы сәнәгать җитештерүе объектлары	төзелеш коэффициенты: 0,8 кадәр	6.1 - 6.6; 6.9; 6.11; 10.1
	- Файдалы казылмалар чыгару объектлары	билгеләнми	
Авыл хуҗалыгы предприятиеләренең һәм авыл хуҗалыгын тәэмин итү объектларының җитештерү зонасы	- IV һәм V куркыныч класслы авыл хуҗалыгы җитештерү объектлары; - санитар-яклау зонасы проектын эшләгәндә һәм җитештергәндә алдынгы технологик карарлардан файдалану шартларында, башка классы авыл хуҗалыгы җитештерү объектлары	төзелеш коэффициенты: 0,8 кадәр	1.7 - 1.18
	- Авыл хуҗалыгын тәэмин итү объектлары	төзелеш коэффициенты: 0,6 кадәр	
Инженерлык инфраструктурасы һәм коммуналь хезмәт күрсәтү зонасы	- торак пунктларны электр, газ, җылылык, су белән тәэмин итү, су чыгару объектлары; - антенна- мачта корылмалары, элемтә объектлары;	билгеләнми	3.1; 3.9.1; 6.7 - 6.8; 7.5; 11.3; 12.2

	- гидротехник корылмалар; - магистраль торба үткәргеч объектлар; - янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү объектлары; - чүп эшкәртү предприятиеләре; - кар туплау һәм эшкәртү объектлары		
Транспорт инфраструктурасы зонасы	- каты өслекле автомобиль юллары; - вокзаллар, автомобиль транспорты станцияләре; - автомобильләргә ягулык салу станцияләре; - автотранспортка хезмәт күрсәтү, юл буе сервисы объектлары; - транспорт саклау объектлары; - тимер юл вокзаллары һәм станцияләр; -причаллар, пристаньнар, елга вокзаллары; - аэропортлар, аэродромнар, очып китү-утыру полосалары һәм мәйданчыклар	билгеләнми	2.7.1; 4.9; 4.9.1; 5.4; 7.1 - 7.4; 12.0
Махсус билгеләнештәге зоналар	- биотермик чокырлар; - түләмә үләт базлары; - каты коммуналь калдыклар полигоннары һәм чүплекләре	билгеләнми	12.2
Зиратлар зонасы	- зиратлар	билгеләнми	12.1
Башка зоналар	- торак пунктларда үзләре үсеп чыккан яшел үсентеләр; - торак пунктларның башка территорияләре	билгеләнми	9.1; 12.0
Авыл хуҗалыгы җирләре зонасы	- авыл хуҗалыгы җирләре; - терлекләр өчен җәйге лагерьлар, утарлар; -авыл хуҗалыгы җирләре территориясендә төрле өслекле, өслексез автомобиль юллары; - басу юллары	билгеләнми	1.1; 1.19 – 1.20
Урманнар, башка үсемлекләр зонасы	- урманнар; - кисентеләр; - торак пунктлардан читтәге куаклыклар; - урманнар территориясендә төрле өслекле, өслексез автомобиль юллары; - урман юллары	билгеләнми	1.17; 10.0
Сулыклар зонасы	- өске су объектлары; -сазлыклар	билгеләнми	11.0

*Россия Икътисади үсеш министрлыгының "Җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторын раслау турында" 01.09.2014ел, № 540 боерыгы белән расланган җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә билгеләнгән (Россия Икътисади үсеш министрлыгының 2019 елның 04 февралендәге 44 номерлы Боерыгы редакциясендә)

2.3. Планлаштырылган объектларны урнаштыруга бәйле рәвештә, моңдый зоналарны билгеләү таләп ителгән очракта, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга характеристика

Планлаштырылган объектларны урнаштыруга бәйле рәвештә таләп итәлә торган территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар турындагы белешмәләр, аларның характеристикалары 3 нче таблицада китерелгән.

3 нче таблица

Зона исеме	Чыганакның исеме	Зона күләме, м
Санитар-саклау зоналары	Могезле эре терлек фермасы	300
	Могезле эре терлек фермасы	300
Автомобиль юлларының юл буе полосалары	"Казан - Малмыж" дублер тизйөрешле автомобиль юлы	75
	"Венета - Ермоловка" автомобиль юлы	50
	"Михайловка - Венета" автомобиль юлы	50
	"Красная Горка авылына килү" автомобиль юлы	50
	"Михайловка - Лесной" автомобиль юлы	50

Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның күләме һәм конфигурациясе әлеге зоналар проектларын эшләүгә бәйле рәвештә төгәлләштерелергә мөмкин.

3. ТОРАК ПУНКТЛАРНЫҢ ЧИКЛӘРЕ

Иске Чүриле авыл җирлегенең расланган генераль планы булмау сәбәпле, торак пунктларның элегрәк билгеләнгән чикләре юк. Әлеге проект нигезләмәләрен гамәлгә ашыру максатыннан, җирлек составына керүче торак пунктларның чикләрен билгеләү таләп ителә.

Торак пунктлар реестры белешмәләренә караганда, Иске Чүриле авыл җирлеге составына Чүриле тимер юл разъездының торак пункты керә, әмма Бердәм дәүләт күчемсез милкәт реестрында әлеге торак пункт составына керә торган җир кишәрлекләре турында белешмәләр юк. Шуңа бәйле рәвештә, Чүриле тимер юл разъезды территориясе генераль план материалларында күрсәтелмәгән, торак пунктның чикләрен билгеләү каралмаган һәм аны Иске Чүриле авыл җирлеге составына керә торган торак пунктлар составыннан чыгару тәкъдим ителә.

Торак пунктлар территорияләренең гамәлдәге чикләре һәм торак пунктларның билгеләнә торган чикләре әлеге проектның график материаллары составындагы торак пунктлар чикләре Картасында чагылдырылган.

Әлеге проект нигезләмәләрен гамәлгә ашыру өчен Иске Чүриле авылы, Ашабаш авылы, Татар Кәдрәге һәм Штерә авылы торак пунктларының территорияләре чикләрен үзгәртү таләп ителә. Венета авылы, Ермоловка авылы, Красная Горка авылы, Платоновка авылы, Михайловка бистәсе территорияләре чикләрен үзгәртү кирәк саналмый.

Торак пунктлар территорияләре чикләрен үзгәртү каралган территорияләрнең участоклары торак пунктлар чикләренең 4 нче таблицасында һәм картада күрсәтелгән.

4 нче таблица

Торак пункт	Картада участок номеры	Мәйдан, га
Иске Чүриле авылы	1	+28,673
	2	-4,76
	3	+2,343
Ашабаш авылы	4	+0,305
Татар Кәдрәге авылы	5	+1,004
Штерә авылы	6	-3,971

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ИСКЕ ЧҮРИЛЕ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ

ГЕНЕРАЛЬ ПЛАН БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР

3 том

Аңлатма язуы

2020 ел

ЭЧТӘЛЕК

Проектның составы..4

1. Кереш..5

1.1. Генераль планның максатлары һәм бурычлары....................................5

1.2. Комплекслы социаль-икътисадый үсеш планнары һәм программалары, шәһәр төзелеше документлары һәм файдаланыла торган материаллар турында белешмәләр.......5

1.3. Җирлеккә кыскача характеристика..7

2. ҖИРЛЕК ТЕРРИТОРИЯСЕНЕҢ ХӘЗЕРГЕ ТОРЫШЫН ҺӘМ КУЛЛАНЫЛЫШЫН АНАЛИЗЛАУ. ГЕНЕРАЛЬ ПЛАННЫҢ ЧАРАЛАРЫН НИГЕЗЛӘҮ....................8

2.1. Торак фонды..8

2.2. Социаль, иҗтимагый һәм эшлекле объектлар.......................................9

2.3. Сәнәгать предприятиеләре һәм объектлары..13

2.3.1. Сәнәгать җитештерүе объектлары 13

2.3.2. Җитештерү сәнәгате предприятиеләре һәм объектлары 13

2.4. Авыл хуҗалыгы, балыкчылык һәм балык тоту предприятиеләре һәм объектлары.....13

2.4.1. Авыл хуҗалыгы җитештерүе, балыкчылык һәм балыкчылык предприятиеләре 13

2.4.2. Авыл хуҗалыгын тәэмин итү объектлары 14

2.5. Склад объектлары..15

2.6. Зиратлар, махсус билгеләнгән объектлар...15

2.7. Ял һәм туризм объектлары...17

2.8. Транспорт инфраструктурасы..17

2.8.1. Автомобиль транспорты 17

2.8.2. Тимер юл транспорты 20

2.8.3. Су транспорты 20

2.8.4. Һава транспорты 20

2.8.5. Тоба үткәргеч транспорт 20

2.9. Инженерлык инфраструктурасы һәм коммуналь хезмәт күрсәтү 21

2.9.1. Магистраль инженерлык коммуникацияләре 21

2.9.2. Электр белән тәэмин итү 21

2.9.3. Газ белән тәэмин итү 21

2.9.4. Су белән тәэмин ителеш 22

2.9.5. Су чыгару 23

2.9.6. Җылылык белән тәэмин итү 23

2.9.7. Элемтә 24

2.9.8. Коммуналь калдыкларны чыгаруны оештыру 24

2.9.9. Янгын куркынычсызлыгы 24

3. Торак пунктларның чикләре..25

3.1. Торак пунктлар территорияләре чикләрен үзгәртүне нигезләү 25

3.2. Торак пунктлар территорияләре чикләреннән чыгарыла торган торак пунктлар территорияләре чикләренә кертелә торган җир кишәрлекләре исемлекләре 25

3.3. Торак пунктлар территорияләре чикләреннән читтә урнашкан һәм торак пунктлар чикләренә кертелергә тәкъдим ителми торган «торак пунктлар җирләре» җирләре категориясенең җир кишәрлекләре 27

4. МӘДӘНИ МИРАС ОБЪЕКТЛАРЫ 29

5. АЕРУЧА САКЛАНА ТОРГАН ТАБИГЫЙ ТЕРРИТОРИЯЛӘР 30

6. МАХСУС ФАЙДАЛАНУ ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАР 31

7. УРМАН ФОНДЫНА КЕРҮЧЕ ТЕРРИТОРИЯЛӘР, УРМАНЧЫЛЫКЛАР ЧИКЛӘРЕ ТУРЫНДА БЕЛЕШМӘЛӘР 34

8. ТАБИГАТЬ ШАРТЛАРЫ ҺӘМ ЭКОЛОГИК ХӘЛ 35

8.1. Табигать шартлары һәм ресурслары 35

8.1.1. Рельеф 35

8.1.2. Файдалы казылмалар 35

8.1.3. Гидрогеологик шартлар 35

8.1.4. Җир өсте сулары һәм җир асты сулары 35

8.1.5. Климатны тасвирлау 36

8.1.6. Инженерлык-геологик шартлар 37

8.1.7. Ландшафт, туфрак катламы, үсемлекләр 37

8.2. Әйләнә-тирә мохитнең торышын бәяләү 37

8.2.1. Атмосфера һавасының торышы 37

8.2.2. Су ресурсларының торышы 37

8.2.3. Туфрак катламының һәм җир ресурсларының торышы 38

8.2.4. Җитештерү һәм куллану калдыклары, биологик калдыклар 38

8.2.5. Физик факторлары йогынтысы 38

8.2.6. Яшел үсентеләрнең торышы 38

8.3. Экологик вәзгыятьне оптимальләштерү чаралары 39

9. ТАБИГЫЙ ҺӘМ ТЕХНОГЕН ХАРАКТЕРДАГЫ ГАДӘТТӘН ТЫШ ХӘЛЛӘР КИЛЕП ЧЫГУ КУРКЫНЫЧЫ БУЛГАН ТӨП ФАКТОРЛАРНЫҢ ИСЕМЛЕГЕ ҺӘМ ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ 43

9.1. Җирлек территориясенә йогынты ясарга мөмкин булган табигый характердагы гадәттән тыш хәлләр чыганаклары исемлеге 43

9.2. Җирлек территориясендә, шулай ук җирлек территориясенә якын җирдә техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр чыганаклары исемлеге..46

9.3. Җирлек территориясендә биологик-социаль характердагы гадәттән тыш хәлләр чыганаклары исемлеге 49

9.4. Янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары исемлеге 50

10.ТӨП ТЕХНИК-ИКЪТИСАДЫЙ КҮРСӘТКЕЧЛӘР 51

ПРОЕКТНЫҢ СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының Иске Чүриле авыл җирлегенең генераль планы түбәндәге составта эшләнгән:

Раслана торган кисәк

Текстлы материаллар:

№	Атамасы	Том
1	Территориаль планлаштыру турында нигезләмәләр	1

График материаллар:

№	Атамасы	Том	Масштабы
1	Җирлекнең җирле әһәмияттәге объектларын планлаштырып урнаштыру картасы	2	1:10 000
2	Җирлекнең функциональ зоналары картасы	2	1:10 000
3	Торак пунктлар чикләре картасы	2	1:10 000

Кушымта

№	Атамасы	Том
1	Торак пунктлар чикләре турында белешмәләр	-

Генераль план буенча материаллар

Текстлы материаллар:

№	Атамасы	Том
1	Аңлатма язуы	3

График материаллар:

№	Атамасы	Том	Масштабы
1	Җирлек территориясеннән хәзерге вакытта файдалану картасы	4	1:10 000
2	Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләренең картасы (хәзерге халәт)	4	1:10 000
3	Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре картасы (проект тәкъдиме)	4	1:10 000

1. КЕРЕШ

Проектның заказчысы - Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске Чүриле авыл җирлеге башкарма комитеты.

Проектны эшләүче - "Максима" җаваплылыгы чикләнгән җәмгыяте.

Проект 2040 елга кадәр исәп-хисап срогына әзерләнгән, гамәлгә ашыру этаплары ачыкланмаган.

1.1. Генераль планның максатлары һәм бурычлары

Генераль планны эшләүнең төп максатлары түбәндәгеләр:
- җирлекнең шәһәр төзелешен үстерүнең юнәлешен билгеләү һәм тәэмин итү;
- җирлекне җирле дәрәҗәдәге шәһәр төзелеше документлары белән тәэмин итү.

Проект бурычларына түбәндәгеләр керә:
- авыл җирлеге территориясен комплекслы бәяләү;
- торак пунктларның чикләрен билгеләү;
- җирлек территориясен функциональ зоналарга бүлү, функциональ зоналарның параметрларын билгеләү;
- торак төзелеше мөмкин булган территорияләрне билгеләү;
- җитештерү функциясен үстерү өчен территорияләр билгеләү;
- транспорт инфраструктурасын үстерү;
-туризмны һәм рекреацияне үстерү;
- халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсен үстерү.

Генераль планның проект карарлары Иске Чүриле авыл җирлегенең һәм Арча муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш планнарын формалаштыру яки корректировкалау, җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен әзерләү, территорияне планлаштыру өчен нигез булып тора.

1.2. Комплекслы социаль-икътисадый үсеш планнары һәм программалары, шәһәр төзелеше документлары һәм файдаланыла торган материаллар турында белешмәләр

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының Иске Чүриле авыл җирлегенең әлеге генераль планы проекты Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының түбәндәге норматив хокукый актлары таләпләре нигезендә әзерләнгән:

- 2004 елның 29 декабрендәге 190-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы;
- Россия Федерациясенең 2001 елның 25 октябрендәге 136-ФЗ номерлы җир кодексы;
- 2006 елның 4 декабрендәге 200-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Урман кодексы;
- Россия Федерациясенең 2006 елның 03 июнендәге 74-ФЗ номерлы су кодексы;
- «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон;
- РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 09 июнендәге 363 номерлы «Шәһәр төзелеше эшчәнлеген мәгълүмати тәэмин итү турында» карары;
- «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы;
- «Арча муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлыТатарстан Республикасы Законы (134-ТРЗ номерлы Закон редакциясендә)

«Иҗтимагый инфраструктура, социаль хезмәт күрсәтүләр белән 2024 елга кадәр тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәҗәсен билгеләү турында» 2009 елның 26 гыйнварындагы 42

номерлы (2019 елның 28 августындагы 42 номерлы редакциядә) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары;

- Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 13 мартындагы 149 номерлы карары белән расланган калдыклар, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендәге территориаль схема.

Генераль планны әзерләгәндә түбәндәге норматив документлар файдаланылды:

- СП 42.13330.2016 СНиПның Актуализацияләнгән редакциясе 2.07.01-89*. "Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү»;

- СП 31.13330.2012 СНиПның Актуализацияләнгән редакциясе 2.04.02-84* «Су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар»;

- СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Санитар-эпидемиологик кагыйдәләр һәм нормативлар»;

- Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 27 декабрендәге 1071 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары.

Әлеге проект түбәндәге планнар һәм социаль-икътисадый үсеш программалары нигезләмәләрен исәпкә алып әзерләнде:

- “2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясен раслау турында” 17.06.2015ел , № 40-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы белән расланган 2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясе (алга таба - Стратегия);

- 2016 - 2021 елларга һәм 2030 елга кадәрге план чорына Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясе.

Стратегия нигезендә Арча муниципаль районы территориясе түбәндәге проектларны гамәлгә ашыру территориясе булып тора: Казан икътисадый зонасында калдыклар белән идарә итү проекты.

Генераль план белән каралган чаралар Стратегиянең югарыда күрсәтелгән проектларына каршы килми.

Җирлек территориясендә гамәлдә булган территориаль планлаштыру документлары:

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2012 елның 28 декабрендәге 2607-р күрсәтмәсе белән расланган Россия Федерациясенең сәламәтлек саклау өлкәсендә территориаль планлаштыру схемасы;

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 26 февралендәге 247-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган Россия Федерациясенең югары һөнәри белем өлкәсендәге территориаль планлаштыру схемасы;

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 19 мартындагы 384-р күрсәтмәсе белән расланган Россия Федерациясенең федераль транспорт өлкәсендәге территориаль планлаштыру схемасы (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2018 елның 02 сентябрендәге 1610-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган редакциясендә);

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 13 августындагы 1416-р номерлы күрсәтмәсе белән (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2019 елның 18 сентябрендәге 2104-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган редакциясендә) расланган торба үткәргеч транспорты өлкәсендә Россия Федерациясен территориаль планлаштыру схемасы;

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 11 декабрендәге 2084-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган Россия Федерациясенең энергетика өлкәсендәге территориаль планлаштыру схемасы (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2019 елның 25 июлендәге 1651-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган редакциясендә);

- Россия Федерациясе Президентының 2015 елның 10 декабрендәге 615сс номерлы Указы белән расланган Оборона һәм иминлек өлкәсендә Россия Федерациясен территориаль планлаштыру схемасы;

- Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2011 елның 21 февралендәге 134 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы;

- Арча муниципаль районы Советы карары белән расланган Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының 2012 елның 14 декабрендәге 178 номерлы территориаль планлаштыру схемасы.

Генераль планны әзерләгәндә түбәндәгеләр файдаланылды:
- җирне дистанцион зоналарга бүлү материаллары - космос сурәте;
- Федераль дәүләт теркәве, кадастр һәм картография хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча идарәсенең кадастр исәбе күрсәткечләре;
- Федераль дәүләт статистика хезмәте мәгълүматлары;
- «Земля» РКЦ» АҖ биргән 1:10000 масштабындагы картографик нигез.

1.3. Җирлеккә кыскача характеристика

Иске Чүриле авыл җирлеге Арча муниципаль районының көньяк өлешендә урнашкан. Аның мәйданы 13176,952 га.

Иске Чүриле авыл җирлеге чиге «Арча муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән. (134-ТРЗ номерлы Закон редакциясендә)

Җирлек чиге турында белешмәләр Бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында бирелгән.

Җирлек территориясендә түбәндәге торак пунктлар урнашкан:
- Иске Чүриле авылы (авыл җирлегенең административ үзәге);
Ашабаш авылы;
Венета авылы
Ермоловка авылы;
- Татар Кәдрәге авылы;
Красная Горка авылы;
Михайловка бистәсе;
Платоновка авылы;
- Чүриле тимер юл разъезды;
Штерә авылы
Даими халык саны 01.01.2020 елга 1535 кеше тәшкил итә, шул исәптән:
- Иске Чүриле авылында: 807 кеше;
Ашабаш авылында: 155 кеше;
- Венета авылында: 117 кеше;
- Ермоловка авылында: 24 кеше;
- Татар Кәдрәге авылында: 22 кеше;
- Красная Горка авылында: 15 кеше;
Михайловка бистәсендә: 46 кеше;
- Платоновка авылында: 0 кеше;
- Чүриле тимер юл разъезды: 7 кеше;
Штерә авылында: 342 кеше.
Мәгълүмат җирле үзидарә органнары белешмәләренә нигезләнеп күрсәтелгән.

2. ҖИРЛЕК ТЕРРИТОРИЯСЕНЕҢ ХӘЗЕРГЕ ТОРЫШЫН ҺӘМ КУЛЛАНЫЛЫШЫН АНАЛИЗЛАУ. ГЕНЕРАЛЬ ПЛАННЫҢ ЧАРАЛАРЫН НИГЕЗЛӘҮ

2.1. Торак фонды

Гамәлдәге хәл

Җирлекнең торак төзелеше бер һәм ике катлы шәхси торак йортлардан тора, күпфатирлы торак йортлар юк.

Җирлекнең торак фондының гомуми күләме 01.01.2020 елга 34,603 мең кв. м торак мәйданы тәшкил итә, шул исәптән:

- Иске Чүриле авылында: 17,156 мең кв. м торак мәйданы;
- Ашабаш авылында: 4,197 мең кв. м торак мәйданы;
- Венета авылы: 1,634 мең кв. м торак мәйданы;
- Ермоловка авылында: 0,803 мең кв. м торак мәйданы;
- Татар Кәдрәге авылында: 1,639 мең кв. м торак мәйданы;
- Красная Горка авылында: 0,355 мең кв. м торак мәйданы;

Михайловка бистәсендә: торак мәйданы 0,701 мең кв. м;

- Платоновка авылында: 0,128 мең кв. м торак мәйданы;
- Чүриле тимер юл разъездында: 0,396 мең кв.м торак мәйданы;
- Штерә авылында: 7,594 мең кв. м торак мәйданы.

Мәгълүмат җирле үзидарә органнары белешмәләренә нигезләнеп күрсәтелгән.

Даими халыкның торак белән тәэмин ителеш күрсәткече 22,543 кв.м/кеше тәшкил итә.

Проект тәкъдиме

Генераль план белән гомуми мәйданы 24,27 гектар булган торак төзелеше өчен территорияләр бүлеп бирү каралган, бу индивидуаль торак йортлар белән төзелешнең функциональ зонасы формалашуга бәйле, шул исәптән:

- Иске Чүриледән көньяк-көнбатышка таба 18,03 га;
- Иске Чүриле авылының төньяк өлешендә: 5,23 га;
- Татар Кәдрәге авылыннан көньякка таба: 1,01 га.

Күрсәтелгән территорияләрне үзләштерү мөмкинлеге белән бәйле торак фонды күләме арту 12,14 мең кв. м торак мәйданын тәшкил итәргә мөмкин. Торак фонды күләме арту шартлы рәвештә кабул ителгән күрсәткечләргә нигезләнгән: шәхси торак төзелеше өчен җир кишәрлеге мәйданы 1500 кв. м (15 сотка) һәм 100 кв. м га тигез булган торак йорт мәйданы; коттедж төзелешләренең торак берәмлекләре составында төрле функциональ билгеләнештәге территорияләрнең норматив нисбәте (коттедж бистәсе өчен торак төзелеше өлеше 75 % тәшкил итә), уртак предприятие тарафыннан билгеләнгән 42.13330.2011 СНиП 2.07.01-89 Актуальләштерелгән редакция 2.07.01-89*. "Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» СП 42.13330.2011. белән кабул ителә.

Торак төзелешен үстерү шулай ук төзелешнең тыгызлыгын арттыру һәм файдаланылмый торган территорияләрне үзләштерү исәбенә мөмкин.

2.2. Социаль, иҗтимагый һәм эшлекле объектлар

Гамәлдәге хәл

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясендә тәкъдим ителгән социаль, иҗтимагый һәм эшлекле билгеләнештәге төп объектлар һәм учреждениеләр турындагы белешмәләр 1 нче таблицада күрсәтелгән. Әлеге белешмәләр 01.01.2020 елгы мәгълүматлар буенча китерелгән.

1 нче таблица

№	Атамасы		Урнашкан урыны	Проект куәте
Белем бирү объектлары				
1	мәктәпкәчә белем бирү оешмасы	Балалар бакчасы	Иске Чүриле авылы, Мәктәп ур., 49 й.	46 урын
2	мәктәпкәчә белем бирү оешмасы	Балалар бакчасы	Штерә ав. Совет ур., 62 й.	15 урын
3	гомуми белем бирү оешмасы	Урта гомуми белем бирү мәктәбе	Иске Чүриле авылы, Мәктәп ур., 49 й.	200 урын
4	гомуми белем бирү оешмасы	Башлангыч гомуми белем бирү мәктәбе	Штерә ав. Совет ур., 62 й.	20 урын
5	гомуми белем бирү оешмасы	Башлангыч гомуми белем бирү мәктәбе	Ашабаш ав. Комсомол ур., 4А	15 урын
6	гомуми белем бирү оешмасы	Башлангыч гомуми белем бирү мәктәбе	Венета ав. Мәктәп ур., 3 й.	15 урын
-	өстәмә белем бирүне оештыру	күрсәтелмәгән		
Сәламәтлек саклау объектлары				
7	беренчел медицина-санитария ярдәме күрсәтүче медицина оешмасы бүлекчәсе	Фельдшерлык-акушерлык пункты	Иске Чүриле авылы, Яңа ур., 52/1	20 пос./см.
8	беренчел медицина-санитария ярдәме күрсәтүче медицина оешмасы бүлекчәсе	Фельдшерлык-акушерлык пункты	Штерә ав. Совет ур., 62 й.	10 пос./см.
9	беренчел медицина-санитария ярдәме күрсәтүче медицина оешмасы бүлекчәсе	Фельдшерлык-акушерлык пункты	Ашабаш ав. Комсомол ур., 4А	3 пос./см.
10	беренчел медицина-санитария ярдәме күрсәтүче медицина оешмасы бүлекчәсе	Фельдшерлык-акушерлык пункты	Венета ав. Мәктәп ур., 3 й.	3 пос./см.
Мәдәният объектлары				
11	мәдәни-ял итү (клуб) тибындагы объект	Авыл мәдәният йорты	Иске Чүриле авылы, Яңа ур., 52 й.	200 урын
12	мәдәни-ял итү (клуб) тибындагы объект	Авыл клубы	Штерә ав. Совет ур., 30Б йорт	200 урын
13	мәдәни-ял итү (клуб) тибындагы объект	Авыл клубы	Ашабаш ав. Комсомол ур., 4А	150 урын
14	мәдәни-агарту билгеләнешендәге объект	Авыл китапханәсе	Иске Чүриле авылы, Яңа ур., 52 й.	8400 данә.

15	мәдәни-агарту билгеләнешендәге объект	Авыл китапханәсе	Штерә ав. Совет ур., 62 й.	6500 данә.
16	мәдәни-агарту билгеләнешендәге объект	Авыл китапханәсе	Венета ав. Мәктәп ур., 3 й.	2500 данә.
ФИЗИК КУЛЬТУРА ҺӘМ СПОРТ ОБЪЕКТЛАРЫ				
-	спорт объекты	спорт заллары	күрсәтелмәгән	
17	спорт корылмасы	спорт мәйданчыгы гомуми белем бирү мәктәбе каршында	Иске Чүриле авылы, Мәктәп ур., 49 й.	540 кв. м
ХАЛЫККА ХЕЗМӘТ КҮРСӘТҮ ОБЪЕКТЛАРЫ, АДМИНИСТРАТИВ, ДИНИ ҺӘМ БАШКА СОЦИАЛЬ, ИҖТИМАГЫЙ ҺӘМ ЭШЛЕКЛЕ БИЛГЕЛӘНЕШТӘГЕ ОБЪЕКТЛАР				
18	почта элемтәсе объекты	Почта элемтәсе бүлеге	Иске Чүриле авылы, Яңа ур., 51 й.	–
19	почта элемтәсе объекты	Почта элемтәсе бүлеге	Венета ав. Мәктәп ур., 3 й.	–
-	җәмәгать тәртибен саклау объекты	күрсәтелмәгән		
20	сәүдә, җәмәгать туклануы объекты	Ваклап сату объектлары	–	–
21	сәүдә, җәмәгать туклануы объекты	Җәмәгать туклануы объектлары	–	–
22	административ бина	Авыл җирлеге Советы бинасы	Иске Чүриле авылы, Яңа ур., 52 й.	–
23	дини оешма объекты	Чиркәү	Иске Чүриле авылы, Мәктәп ур., 38 й.	–
24	дини оешма объекты	Мәчет	Иске Чүриле авылы, Мәктәп ур., 100 й.	–
25	дини оешма объекты	Мәчет	Штерә ав. Совет ур., 41 й.	–
26	дини оешма объекты	Мәчет	Ашабаш ав. Күпер ур., 30 й.	–

Халыкны хастаханә учреждениеләре, шулай ук ашыгыч медицина ярдәме белән тәэмин итү Арча шәһәренең үзәк район хастаханәсе тарафыннан гамәлгә ашырыла. Иске Чүриле авыл җирлегенең административ үзәгеннән Үзәк район хастаханәсенә кадәр 15 км чамасы ара (ашыгыч ярдәм машинасының килү вакыты - 15 мин чамасы).

Авыл җирлеге халкының төп социаль, иҗтимагый һәм эшлекле билгеләнешендәге объектлар белән тәэмин ителешнең факттагы дәрәҗәсен бәяләү 2 нче таблицада китерелгән.

2 нче таблица

Объектлар тибы	**Объектларның факттагы куәте**		**Тәэмин ителешнең фактик дәрәҗәсе, %**	**Тиешле тәэмин ителешнең таләп ителә торган дәрәҗәсенә ирешү өчен кирәкле объектлар тиешле куәтсез.**	
	күрсәткеч	**Үлчәү берәмлеге**		**күрсәткеч**	**Үлчәү берәмлеге**
Гомуми белем бирү учреждениеләре	250	урын	137	–	урын
Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре	61	урын	114	–	урын
Өстәмә белем бирү	0	урын	0	150	урын

учреждениеләре					
Амбулатор-поликлиника учреждениеләре	36	пос. сменага	129	–	пос. сменага
Клуб учреждениеләре	550	урын	119	–	урын
Авыл китапханәләре	17400	нөсхә	151	–	нөсхә
Спорт заллары	0	Идән мәйданы кв. м	0	537	Идән мәйданы кв. м
Спорт (яссы) корылмалары	540	кв. м	18	2453	кв. м

Халыкның хезмәт күрсәтү объектлары белән тәэмин ителеш дәрәҗәсен билгеләү СП 42.13330.2011 "Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү», шулай ук «2024 елга кадәр җәмәгать инфраструктурасы, социаль хезмәт күрсәтүләр белән тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәҗәсен билгеләү турында» 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән.

Проект тәкъдиме

Социаль, иҗтимагый һәм эшлекле объектлар тарафыннан халыкка хезмәт күрсәтү сыйфатын яхшырту өчен генераль план белән кайбер объектларны урнаштыру карала, алар турындагы белешмәләр 3 нче таблицада китерелгән.

3 нче таблица

Объект статусы	Объект атамасы	Төп характеристикалары	Урнашкан урыны	урнаштыруны нигезләү
җирлекнең җирле әһәмияттәге	Спорт залы	проект куәте - идән мәйданы 288 кв. м	Иске Чүриле авылы	халыкның тиешле объектлар белән тәэмин ителешенең таләп ителгән дәрәҗәсенә ирешү; җирле үзидарә органнары инициативасы
	Спорт залы	проект куәте - идән мәйданы 288 кв. м	Венета ав.	
	Яссы корылмалар	проект куәте - 1326 кв. м	Иске Чүриле авылы	
	Яссы корылмалар	проект куәте - 800 кв. м	Ашабаш ав.	
	Яссы корылмалар	проект куәте - 526 кв. м	Венета ав.	
муниципаль районның җирле әһәмияттәге	Өстәмә белем бирү учреждениеләре	проект куәте - 100 урын	Иске Чүриле авылы	халыкның тиешле объектлар белән тәэмин ителешенең таләп ителгән дәрәҗәсенә ирешү; муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасы нигезләмәләрен гамәлгә ашыру
	Өстәмә белем бирү учреждениеләре	проект куәте - 30 урын	Ашабаш ав.	
	Өстәмә белем бирү учреждениеләре	проект куәте - 20 урын	Венета ав.	
	Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиесе	проект куәте - 8 эш урыны	Иске Чүриле авылы	муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасы нигезләмәләрен гамәлгә ашыру; көнкүреш хезмәт күрсәтү объектлары тарафыннан халыкка хезмәт күрсәтү

				сыйфатын яхшырту

Мондый объектларны урнаштыру чараларын, шулай ук таләп ителә торган дәрәҗәгә ирешү буенча тәкъдимнәрне исәпкә алып, авыл җирлеге халкының социаль, иҗтимагый һәм эшлекле билгеләнешендәге төп объектлар белән тәэмин ителешнең планлаштырылган дәрәҗәсен бәяләү 4 нче таблицада китерелгән.

4 нче таблица

Объектлар тибы	Гамәлдәге һәм планлаштырыла торган объектларның суммар куәте		Чараларны гамәлгә ашыру нәтиҗәсендә тәэмин ителешнең йомгак дәрәҗәсе, %
	күрсәткеч	Үлчәү берәмлеге	
Гомуми белем бирү учреждениеләре	250	урын	137 *
Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре	61	урын	114 *
Өстәмә белем бирү учреждениеләре	150	урын	100
Амбулатор-поликлиника учреждениеләре	36	пос. сменага	129 *
Клуб учреждениеләре	550	урын	119 *
Авыл китапханәләре	17400	нөсхә	151 *
Спорт заллары	576	Идән мәйданы кв. м	107 **
Спорт (яссы) корылмалары	3192	кв. м	107 **

* тәэмин ителеш күрсәткече 100 %тан артык тәшкил итә, чөнки гамәлдәге объектларның куәте мондый объектларның таләп ителә торган куәтеннән исәп-хисап чорына артык.

** тәэмин ителеш күрсәткече планлаштырыла торган объектларның типовой проектларын куллануга бәйле рәвештә 100 %тан артык тәшкил итә.

Халыкның хезмәт күрсәтү объектлары белән тәэмин ителеш дәрәҗәсен билгеләү СП 42.13330.2011 "Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү», шулай ук «2024 елга кадәр җәмәгать инфраструктурасы, социаль хезмәт күрсәтүләр белән тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәҗәсен билгеләү турында» 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән.

Торак фонды күләме 12,14 мең кв. м га арту ихтималы булганлыктан, даими халык санының якынча артуы 425 кеше тәшкил итәргә мөмкин (гаилә коэффициенты 3,5 тигез кабул ителде).

Социаль, иҗтимагый һәм эшлекле билгеләнештәге объектлар тарафыннан мөмкин булган халыкның норматив ихтыяҗы турындагы белешмәләр 5 нче таблицада китерелгән.

5 нче таблица

Объектлар тибы	Минималь тәэмин ителешнең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең норматив күрсәткече *	Объектларның кирәкле куәте	
		Күрсәткеч	Үлчәү берәмлеге
Гомуми белем бирү учреждениеләре	1000 кешегә 180 урын (демография турында белешмәләр булмаганда)	77	урын
Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре	1000 кешегә 180 урын (демография турында белешмәләр булмаганда)	77	урын
Өстәмә белем бирү	мәктәп яшендәге балаларның 82	63	урын

учреждениеләре	процентын колачлау		
Амбулатор-поликлиника учреждениеләре	сменага1000 кешегә 18,15 кеше	7,71	сменага килү
Клуб учреждениеләре	1000 кешегә 300 урын	128	урын
Авыл китапханәләре	1000 кешегә 7,5 мең саклау берәмлеге	3188	мең саклау берәмлеге
	1000 кешелек уку залында 6 урын	2,55	уку залында урыннар
Спорт заллары	10000 кешегә идән мәйданы 3500 кв. м	148,75	Идән мәйданы кв. м
Спорт (яссы) корылмалары	10000 кешегә 19500 кв. м	828,75	кв. м

*42.13330.2011 «Шәһәр төзелеше. "Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү», шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары, Татарстан Республикасын шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы «Иҗтимагый инфраструктура, социаль хезмәт күрсәтүләр белән тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәҗәсен билгеләү турында» карары

Сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларының куәтләрен тиешле дәрәҗәдә арттыру мөмкинлеген ачыклау гамәлдәге норматив база әлеге объектларга ихтыяҗны объектив бәяләү бирми. Аларны урнаштыру сорау барлыкка килгән саен билгеләнергә тиеш.

2.3. Сәнәгать предприятиеләре һәм объектлары

2.3.1. Сәнәгать җитештерүе объектлары

Гамәлдәге хәл

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясендә тәкъдим ителгән сәнәгать җитештерүе объектларына түбәндәгеләр керә:

- Венетадан төньякка таба су тутыру цехы.

Проект тәкъдиме

генераль планда сәнәгать җитештерүе объектларын урнаштыру тәкъдим ителми.

2.3.2. Җитештерү предприятиеләре һәм объектлары

Гамәлдәге хәл

Җирлектә чыгару сәнәгате предприятиеләре һәм объектлары юк.

Проект тәкъдиме

генераль планда җитештерү сәнәгате предприятиеләрен урнаштыру тәкъдим ителми.

2.4. Авыл хуҗалыгы, балыкчылык һәм балык тоту предприятиеләре һәм объектлары

2.4.1. Авыл хуҗалыгы җитештерүе, балыкчылык һәм балыкчылык предприятиеләре

Гамәлдәге хәл

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясендә авыл хуҗалыгы җитештерүе, балыкчылык һәм балык тоту предприятиеләре:

- Иске Чүриле авылыннан төньяк-көнчыгышка таба мөгезле эре терлек фермасы (куәте: 100 - 1200 баш);
- Штерә авылыннан көньяк-көнбатышка таба мөгезле эре терлек фермасы (куәте: 100 - 1200 баш);
- Ашабаш авылыннан көнчыгышка таба мөгезле эре терлек фермасы (куәте: 100 - 1200 баш);
- Ермоловка авылыннан төньяк-көнбатышка таба мөгезле эре терлек фермасы (куәте: 100 - 1200 баш);

- Платоновка авылыннан төньяк-көнбатышка таба 4 умарталык;
Штырь авылыннан төньякка таба 3 умарталык;
Михайловкадан көньякка таба умарталык;
- Ашабаш авылыннан көньяк-көнчыгышка таба умарталык;
- Штырь авылыннан төньяк-көнбатышка таба умарталык;
- Михайловка бистәсеннән төньяк-көнбатышка таба эшләми торган мөгезле эре терлек фермасы.

Проект тәкъдиме

Җирле үзидарә органнарының һәм җирлекнең җитештерү потенциалын күтәрү өчен кызыксынучы затларның ниятләренә карагандa, Иске Чүриле авылыннан төньякка таба эре мөгезле терлекләр фермасын (планлаштырыла торган куәт: 1000 баш) һәм Иске Чүриле авылыннан төньяк-көнчыгышка таба эре мөгезле терлек фермаларын (планлаштырыла торган куәт: 1200 баш) урнаштыру планлаштырыла.

Әйләнә-тирә мохит торышына урнаштыру өчен планлаштырыла торган объектларның тискәре йогынтысын киметү өчен локаль чистарту корылмалары төзү, әйләнештәге су белән тәэмин итү системасын оештыру, терлекчелек калдыкларын вакытлыча складлау урыннарын урнаштыру, якын-тирәдәге территорияләрне максималь яшелләндерү максатка ярашлы.

Авыл хуҗалыгы җитештерүенең эшләмәүче предприятиеләре белән шөгыльләнүче территория авыл хуҗалыгы җитештерүен үстерү өчен резерв булган яисә авыл хуҗалыгына хезмәт күрсәтү функцияләре буларак карала.

2.4.2. Авыл хуҗалыгын тәэмин итү объектлары

Гамәлдәге хәл

Җирлек территориясендә тәкъдим ителгән авыл хуҗалыгын тәэмин итү объектларына түбәндәгеләр керә:

- Иске Чүриле авылыннан көньякка таба ындыр табагы;
- Штырь авылыннан көнбатышка таба ындыр табагы;
- Иске Чүриле авылыннан көньякка таба машина-трактор паркы;
- Иске Чүриледән көньякка таба авыл хуҗалыгы продукциясен саклау складлары;
- Ашабаш авылыннан төньяк-көнчыгышка таба авыл хуҗалыгы продукциясен саклау складлары;
- Иске Чүриле авылыннан төньяк-көнчыгышка таба авыл хуҗалыгы продукциясен саклау складлары;
- Ермоловка авылыннан төньякка таба авыл хуҗалыгы продукциясен саклау складлары;
- Иске Чүриледән көньяк-көнчыгышка таба минераль ашламалар складлары;
- Ермоловка авылыннан төньяк-көнчыгышка таба минераль ашламалар складлары;
- Ашабаш авылыннан көньякка таба терлекләр булган хуҗалык (куәте - 50 башка кадәр);
- Иске Чүриледән көньякка таба файдаланылмый торган авыл хуҗалыгы продукциясен саклау складлары;
- Венетадан төньяк-көнбатышка таба файдаланылмый торган авыл хуҗалыгы продукциясен саклау складлары;
- Михайловка бистәсеннән төньяк-көнбатышка таба файдаланылмый торган авыл хуҗалыгы продукциясен саклау складлары;
- Венета авылының төньяк-көнбатыш өлешендә файдаланылмый торган авыл хуҗалыгы продукциясен саклау складлары.

Проект тәкъдиме

Авыл хуҗалыгын тәэмин итү объектларын урнаштыру генераль план белән тәкъдим ителми.

Авыл хуҗалыгын эшләми торган объектлар белән шөгыльләнүче территория тиешле функцияне үстерү өчен резерв буларак карала.

2.5. Склад объектлары

Гамәлдәге хәл

Җирлек территориясендә склад объектлары юк.

Проект тәкъдиме

Склад объектларын урнаштыру генераль план белән тәкъдим ителми.

2.6. Зиратлар, махсус билгеләнештәге объектлар

Гамәлдәге хәл

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясендә тәкъдим ителгән зиратлар турында мәгълүматлар 6 нчы таблицада китерелгән.

6 нче таблица

Объект	Урнашу урыны	Фактик мәйдан, га	Җир кишәрлеге булу турында белешмәләр				Аңлатмалар
			Кадастр номеры	Җирләр категориясе	Рөхсәт ителгән куллану төре	Искәрмә	
Зират (гамәлдә)	Иске Чүриле авылы	2,5171	16:09: 150201:150	Торак пунктлар җирләре	Гражданнар бакчачылык һәм яшелчәчелек белән шөгыльләнү өчен	җир кишәрлегенең рөхсәт ителгән файдалану төре реестр хатасы белән билгеләнгән.	җир кишәрлегенең чикләрен зиратның фактагы чикләренә туры китерү таләп ителә; җир кишәрлегенең характерын кирәкле *га үзгәртү
			кадастр кварталы территориясенең бер өлеше 16:09:150501			-	
Зират (гамәлдә)	Ашабаш авылыннан көнбатышка таба	2,9254	16:09: 150503:58	Сәнәгать җирләре һ.б.	Зиратлар ясау өчен	-	җир кишәрлекләренең чикләрен зиратның фактагы чикләренә туры китерү таләп ителә; җир кишәрлегенең тасвирламасын кирәклегә үзгәртү *
			16:09: 150503:37	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Авыл хуҗалыгы җитештерүе өчен	объект җир кишәрлеге өлешендә урнашкан	
Зират (гамәлдә)	Татар Кәдрәге авылыннан көнбатышка таба	1,5177	16:09: 150503:57	Сәнәгать җирләре һ.б.	зират өчен	объект җир кишәрлеге өлешендә урнашкан	җир кишәрлекләренең чикләрен зиратның фактагы чикләренә туры китерү таләп ителә; җир кишәрлеге характеристикаларын
			16:09: 150503:8	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Авыл хуҗалыгы җитештерүе өчен	объект җир кишәрлеге өлешендә урнашкан	

			16:09: 150503:6	Авыл хуҗалыгы билгеләне шендәге җирләр	Авыл хуҗалыгы җитештерү е өчен	объект җир кишәрлеге өлешендә урнашкан	кирәклегә үзгәртү *
			кадастр кварталы территориясенең бер өлеше 16:09:150503			-	
Зират (гамәлдә)	Штерә ав.	3,0467	16:09: 150401:151	Торак пунктлар җирләре	Зиратлар ясау өчен	-	җир кишәрлекләрене ң чикләрен зиратның факттагы чикләренә туры китерү таләп ителә; җир кишәрлеге характеристика ларын кирәклегә үзгәртү *
			кадастр кварталы территориясенең бер өлеше 16:09:150401			-	
			кадастр кварталы территориясенең бер өлеше 16:09:150602			-	
Зират (гамәлдә)	Венетадан төньяк-көнчыгышк а таба	0,9114	16:09: 040602:148	Сәнәгать җирләре һ.б.	Зиратлар ясау өчен	объект җир кишәрлеге өлешендә урнашкан	җир кишәрлекләрене ң чикләрен зиратның факттагы чикләренә туры китерү таләп ителә; җир кишәрлеге характеристика ларын кирәклегә үзгәртү *
			16:09: 040602:114	Авыл хуҗалыгы билгеләне шендәге җирләр	Авыл хуҗалыгы җитештерү е өчен	объект җир кишәрлеге өлешендә урнашкан	
			16:09: 040602:72	Авыл хуҗалыгы билгеләне шендәге җирләр	Авыл хуҗалыгы җитештерү е өчен	объект җир кишәрлеге өлешендә урнашкан	
			16:09: 040602:28	Авыл хуҗалыгы билгеләне шендәге җирләр	Авыл хуҗалыгы җитештерү е өчен	объект җир кишәрлеге өлешендә урнашкан	
			кадастр кварталы территориясенең бер өлеше 16:09:040602			-	
Зират (ябык)	Штырь авылыннан төньякка таба	0,4166	16:09: 150602:61	Сәнәгать җирләре һ.б.	зират өчен	объект җир кишәрлеге өлешендә урнашкан	җир кишәрлекләрене ң чикләрен зиратның факттагы чикләренә туры китерү таләп ителә; җир кишәрлеге характеристика ларын кирәклегә
			16:09: 150602:37	Авыл хуҗалыгы билгеләне шендәге җирләр	Авыл хуҗалыгы җитештерү е өчен	объект җир кишәрлеге өлешендә урнашкан	

							үзгәртү *

*җир кишәрлегенең кирәкле характеристикалары түбәндәгеләр:

җирләрнең категориясе - «Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона җирләре, иминлек җирләре һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр»;

рөхсәт ителгән куллану төре - "Йола эшчәнлеге" (код Россия Икътисадый үсеш министрлыгының "Җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторын раслау турында" 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган җир кишәрлекләреннән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре классификаторы нигезендә 12.1) нигезендә (Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 2019 елның 04 февралендәге 44 номерлы Приказасы редакциясендә)

Җирлек территориясендә тапшырылган махсус билгеләнештәге башка объектларга түбәндәгеләр керә:

- Иске Чүриле авылыннан көньяк-көнчыгышка таба биотермик чокыр;
- Штерә авылыннан көньяк-көнбатышка таба биотермик чокыр;
- Венетадан төньяк-көнбатышка таба биотермик чокыр;
- Иске Чүриледән көньяк-көнчыгышка таба өч түләмә үләте базы;
- Штерә авылыннан көньяк-көнчыгышка таба түләмә үләте базы;
- Штырь авылыннан көньяк-көнбатышка табатүләмә үләте базы;
- Ермоловка авылыннан көньяк-көнчыгышка таба түләмә үләте базы

Проект тәкъдиме

Махсус билгеләнештәге объектларны урнаштыру генераль план белән тәкъдим ителми.

2.7. Ял һәм туризм объектлары

Гамәлдәге хәл

Җирлектә ял итү һәм туризм объектлары тәкъдим ителмәгән.

Проект тәкъдиме

Югары туристик-рекреацион потенциалга һәм уңайлы табигый шартларга бәйле рәвештә, Арча муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы нигезләмәләрен гамәлгә ашыру максатыннан, генераль план белән Венета авылында «Рус этнографик авылы» Иске Чүриле авылында «Чурилино селище» ачык күк астында музей урнаштыру тәкъдим ителә.

2.8. Транспорт инфраструктурасы

2.8.1. Автомобиль транспорты

Гамәлдәге хәл

Җирлекнең урам-юл челтәренең төп элементлары турындагы мәгълүматлар, аларның характеристикалары 7 нче таблицада китерелгән.

7 нче таблица

Объект статусы	Объект атамасы	Төп характеристикалары	Җирлек чикләрендә озынлык, м
Региональ әһәмияттәге	«Казан - Малмыж» транзит автомобиль юлы	III категория; өслек: асфальт-бетон	5171
	«Казан - Малмыж-Штерә» автомобиль юлы -	категория: IV; өслек: асфальт-бетон	7533
	«Казан - Малмыж-Венета» автомобиль юлы	категория: IV; өслек: асфальт-бетон	5525
	«Казан - Малмыж-Ашабаш»	категориясе: V;	1777

	автомобиль юлы	өслек: асфальт-бетон	
	автомобиль юлы "Венета - Ермоловка"	өслек: асфальт-бетон	564
		өслек: өслексез	940
	автомобиль юлы "Михайловка - Венета"	өслек: өслексез	2523
Муниципаль районның җирле әһәмияттәге	каты өслекле башка автомобиль юллары	өслек: асфальт-бетон	454
	автомобиль юлы "Красная Горка авылына килү"	өслек: өслексез	338
	автомобиль юлы "Михайловка - Лесной"	өслек: өслексез	3787
	автомобиль юлы Венета - Платоновка"	өслек: өслексез	1771
	күчмә өслекле башка автомобиль юллары	өслек: күчмә, өслексез	3654
Җирлекнең җирле әһәмияттәге	торак урамнары, торак пунктлар территориясендә йөрү	–	18596

Җирлек территориясендә шулай ук автомобиль транспортының башка объектлары да бар:

- Иске Чүриле авылында «Казан - Малмыж» автомобиль юлында автомобильләргә ягулык салу станциясе.

Янгын сүндерү транспорты узу мөмкинлеге барлык биналарга һәм корылмаларга тәэмин ителгән.

Иске Чүриле авылы, Ашабаш авылы, Татар Кәдрәге авылы, Штерә авылы һәм Венета авылларында торак пунктлары каты өслекле автомобиль юллары белән тәэмин ителгән, Ермоловка авылы, Красная Горка авылы, Михайловка бистәсе һәм Платоновка авылына килүче каты өслекле юл юк.

Проект тәкъдиме

Генераль план нигезендә автомобиль транспортын үстерү карала.

Урам-юл челтәре элементларын урнаштыру өчен планлаштырылган булешмәләр, аларның төп характеристикалары һәм урнашуын нигезләү 8 нче таблицада бирелгән.

8 нче таблица

Объект статусы	Объект атамасы	Төп характеристикалары	Җирлек чикләрендә озынлык, м	Объектны урнаштыруны нигезләү
региональ әһәмияттәге автомобиль юллары	"Казан - Малмыж" дублер тизйөрешле автомобиль юлы	өслек - асфальт-бетон; категория - I	6504	Татарстан Республикасы урам-юл челтәре элемтәсен яхшырту; Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы нигезләмәләрен гамәлгә ашыру
	"Венета - Ермоловка" автомобиль юлы	өслек - асфальт-бетон; категория - IV	940	халыкны каты өслекле подъездлы автомобиль юлы белән Ермоловка авылы халкын тәэмин итү; муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасы нигезләмәләрен гамәлгә ашыру

	"Михайловка - Венета" автомобиль юлы.	өслек - асфальт-бетон; категория - IV	2523	халыкны каты өслекле подъездлы автомобиль юлы белән тәэмин итү; муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасы нигезләмәләрен гамәлгә ашыру
муниципаль районның җирле әһәмияттәге автомобиль юллары	"Михайловка - Лесной" автомобиль юлы	өслек - асфальт-бетон; категория - IV	3787	Татарстан Республикасы урам-юл челтәре элемтәсен яхшырту; муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасы нигезләмәләрен гамәлгә ашыру
	"Красная Горка авылына килү" автомобиль юлы	өслек - асфальт-бетөн; категория - IV	338	Кызыл Тау авылы халкын каты өслекле автомобиль юлы белән тәэмин итү; муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасы нигезләмәләрен гамәлгә ашыру

*чараны гамәлгә ашыру өчен Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү зарур

Автомобиль юлларын урнаштыру шулай ук кыргый хайваннар миграциясенең куркынычсызлыгын тәэмин итүгә юнәлдерелгән оештыру чараларын да күздә тота, шул исәптән:

- хайваннар өчен җир асты яисә җир өсте кичүләрен оештыру (күрсәтелгән корылмаларның урыны һәм конструктив карарлары территорияне планлаштыру документациясе һәм планлаштырыла торган автомобиль юлының проект документациясе белән билгеләнергә тиеш);
- хайваннарның транспорт чараларына эләгүен булдырмый торган саклагыч корылмалар һәм җайланмалар оештыру.

Автомобиль юлларын төзегәндә Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Җитештерү процессларын гамәлгә ашырганда, шулай ук транспорт магистральләрен, торбаүткәргечләрне, элемтә һәм электр тапшыруы линияләрен эксплуатацияләгәндә хайваннар доньясы объектларының һәлак булуын булдырмау таләпләрен раслау турында» 1996 елның 13 августындагы 997 номерлы карары нигезләмәләрен үтәргә, шулай ук биологик ресурслар буенча Татарстан Республикасы Дәүләт комитеты белән проект документациясен килештерергә кирәк.

Платоновка авылына каты өслекле автомобиль юлын урнаштыру даими халык булмау сәбәпле күздә тотылмый.

«Казан - Малмыж» дублер-автомобиль юлы эшчәнлеген тәэмин итү максатында «Казан - Малмыж -Штерә» автомобиль юлы белән кисешкән урында транспорт чишелеше, шулай ук инешләр аша дүрт автомобиль күпере урнаштыру планлаштырыла.

Күрсәтелгән чараларны гамәлгә ашыру өчен Арча муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасына һәм Татарстан Республикасының территориаль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү зарур.

Әйләнә-тирә мохит торышына урнаштыру планлаштырыла торган объектларның җитди тискәре йогынтысы күздә тотылмый.

«Венета - Ермоловка» автомобиль юлы эшчәнлеген тәэмин итү максатыннан, елга аша автомобиль күпере төзү планлаштырыла.

Әлеге чараны гамәлгә ашыру өчен Арча муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасына һәм Татарстан Республикасының территориаль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү зарур.

Планлаштырыла торган автомобиль күперен урнаштыру әйләнә-тирә мохит торышы өчен җитди тискәре йогынты ясауны күздә тотмый.

Планлаштырыла торган «Михайловка - Венета» автомобиль юлы эшчәнлеген тәэмин итү максатында, инеш аша автомобиль күпере урнаштыру планлаштырыла.

Әлеге чараны гамәлгә ашыру өчен Арча муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасына һәм Татарстан Республикасының территориаль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертергә кирәк.

Планлаштырыла торган автомобиль күперен төзү әйләнә-тирә мохит торышы өчен җитди тискәре йогынты ясамый.

Планлаштырылган «Красная Горка авылына килү» автомобиль юлы эшчәнлеген тәэмин итү максатында инеш аша автомобиль күпере төзү планлаштырыла.

Әлеге чараны гамәлгә ашыру өчен Арча муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү зарур.

Планлаштырыла торган автомобиль күпере төзү әйләнә-тирә мохит торышы өчен җитди тискәре йогынты ясамый.

Автомобиль транспортының башка объектларын урнаштыру планлаштырылмый.

2.8.2. Тимер юл транспорты

Гамәлдәге хәл

Җирлек территориясе аша Горький тимер юлының «Казан - Кукмара» өлеше уза.

Проект тәкъдиме

Җирлек территориясендә тимер юл транспортын үстерү каралмаган.

2.8.3. Су транспорты

Гамәлдәге хәл

Җирлек территориясендә су транспорты юк.

Проект тәкъдиме

Җирлек территориясендә су транспортын үстерү каралмаган.

2.8.4. Һава транспорты

Гамәлдәге хәл

Иске Чүриле авылыннан көньякта кече авиация суднолары өчен очып китү-төшү юлы урнашкан.

Проект тәкъдиме

Җирлек территориясендә һава транспортын үстерү каралмаган.

2.8.5. Торба үткәргеч транспорт

Гамәлдәге хәл

Торбаүткәргеч транспорт турында мәгълүматлар «Магистраль инженерлык коммуникацияләре» пунктында «Инженерлык инфраструктурасы һәм коммуналь хезмәт күрсәтү» дигән 2.9 бүлектә бирелгән.

Проект тәкъдиме

Җирлек территориясендә торба үткәргеч транспортны үстерү каралмаган.

2.9. Инженерлык инфраструктурасы һәм коммуналь хезмәт күрсәтү

2.9.1. Магистраль инженерлык коммуникацияләре

Гамәлдәге хәл

Җирлек территориясендә түбәндәге магистраль инженерлык коммуникацияләре күрсәтелгән:

- магистраль торбаүткәргечләр («Холмогор - Клин» нефть үткәргече);
- 110 кВ, 10 кВ көчәнешле электр тапшыруының һава линияләре;
- элемтә линияләре.

Проект тәкъдиме

Җирлек территориясендә магистраль инженерлык коммуникацияләрен урнаштыру планлаштырылмый.

2.9.2. Электр белән тәэмин итү

Гамәлдәге хәл

Торак пунктларны һәм җитештерү объектларын электр белән тәэмин итү 0,4 кВ көчәнешле электр үткәргеч һава линияләре белән гамәлгә ашырыла. Электр көчәнешен киметү һәм аны бүлү трансформатор электр подстанцияләре белән 6-10/0,4 кВ тәэмин ителә.

Торак пунктлар буенча биналарның һәм корылмаларның тәэмин ителеш дәрәҗәсе:

- Иске Чүриле авылы: 100 %;
- Ашабаш ав.: 100 %;
- Венета ав.: 100 %;
- Ермоловка авылы: 100 %;
- Татар Кәдрәге авылы: 100 %;
- Красная Горка авылы: 100 %;

Михайловка бистәсе: 100 %;

- Платоновка авылы: 0%;
- Чүриле тимер юл разъезды: 100 %;
- Штерә авылы: 100 %.

Биналар һәм корылмаларны электр белән тәэмин итүнең альтернатив чарасы булып автоном чыганаклар тора.

Проект тәкъдиме

Платоновка авылында үзәкләштерелгән электр белән тәэмин итү системасын оештыру әлеге торак пунктта халык булмау сәбәпле максатка ярашлы түгел.

Торак фонды күләме 12,14 мең кв. м торак һәм даими халык санының якынча артуы ихтималы булганлыктан, 425 кешегә электр куллану күрсәткечен арттыру күздә тотыла, өстәмә исәпләү буенча елына 403750 кВт·сәг.

Торак төзелеше мөмкин булган территорияләрдә 0,4 кВ электр үткәргеч һава линияләренең якынча суммар озынлыгы 3,03 км тәшкил итә.

Электр белән тәэмин итүнең өстәмә чыганакларын урнаштыру электр белән тәэмин итүнең гамәлдәге чыганакларының җитәрлек резерв куәтләренә бәйле рәвештә электр куллану күрсәткеченең артуына бәйле рәвештә таләп ителми.

2.9.3. Газ белән тәэмин итү

Гамәлдәге хәл

Торак пунктлар буенча биналарның һәм корылмаларның тәэмин ителеш дәрәҗәсе:
- Иске Чүриле авылы: 99 %;
- Ашабаш ав.: 99 %;
- Венета ав.: 99 %;
- Ермоловка авылы: 100 %;
- Татар Кәдрәге авылы: 99 %;
- Красная Горка авылы: 99 %;
Михайловка бистәсе: 99 %;
- Платоновка авылы: 0%;
- Чүриле тимер юл разъезды: 0%;
Штерә авылы: 99 %

Биналар һәм корылмаларны газ белән тәэмин итүнең альтернатив чарасы булып автоном чыганаклар тора.

Проект тәкъдиме

Иске Чүриле авыл җирлегенә күрсәтелә торган коммуналь хезмәтләрнең сыйфатын яхшырту өчен барлык торак пунктларда да биналарның һәм корылмаларның газ белән тәэмин ителешен 100 %ка кадәр җиткерү зарур, моның өчен Иске Чүриле, Ашабаш ав ав, Венета авылы, Татар Кадрәковасы авылы, Кызыл Тау авылы, Михайловка бистәсе, Чурилино бистәсе һәм 0,30 км озынлыктагы якынча газ бүлү челтәрләре төзү таләп ителә.

Платоновка авылында үзәкләштерелгән газ белән тәэмин итү системасын оештыру әлеге торак пунктта халык булмау сәбәпле максатка ярашлы түгел.

Торак фонды күләме 12,14 мең кв. м торак һәм даими халык санының якынча артуы күтәлүгә бәйле рәвештә 425 кешегә газ куллану күрсәткечен арттыру күздә тотыла.

Торак төзелеше мөмкин булган территорияләрдә газ бүлү челтәрләренең якынча суммар озынлыгы 6,06 км тәшкил итә.

Газ белән тәэмин итүнең өстәмә чыганакларын урнаштыру газ куллану күрсәткеченең артуына бәйле рәвештә гамәлдәге газ белән тәэмин итү чыганакларының җитәрлек резерв куәтләренә бәйле рәвештә таләп ителми.

2.9.4. Су белән тәэмин итү

Гамәлдәге хәл

Авыл җирлеге территориясендә су белән тәэмин итү җир асты чыганакларыннан - скважина су алу җайланмаларыннан гамәлгә ашырыла.

Торак пунктлар буенча биналарның һәм корылмаларның тәэмин ителеш дәрәҗәсе:
- Иске Чүриле авылы: 100%;
Ашабаш ав.: 100%;
Венета ав. 80%;
Ермоловка авылы: 0%;
- Татар Кәдрәге авылы: 0%;
Красная Горка авылы: 0%;
Михайловка бистәсе 0%;
Платоновка авылы: 0%;
- Чүриле тимер юл разъезды: 0%;
Штерә авылы100%.

Шәхси скважиналар биналарны һәм корылмаларны су белән тәэмин итүнең альтернатив чарасы булып тора.

Җирлекне үзәкләштерелгән хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итү чыганаклары түбәндәгеләрдән гыйбарәт:
- Иске Чүриледән көньякка таба ике су алу скважинасы (куәте турында белешмәләр юк);
- Ашабаш авылында су алу скважинасы (куәте турында белешмәләр юк);

- Штерә авылыннан көнчыгышка таба су алу скважинасы (куәте турында белешмәләр юк);
- Венетадан төньяк-көнбатышка таба су алу скважинасы (куәте турында белешмәләр юк).

Әлеге объектларның урыны һәм характеристикасы Арча муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы материаллары һәм җирле үзидарә органнары белешмәләре нигезендә күрсәтелгән.

Җир асты суларының сыйфаты тулаем алганда СанПиН 2.1.4.1074-01 таләпләренә туры килә. Эчә торган су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системаларының сыйфатына карата гигиена таләпләре. Сыйфат контроле».

Су байлыкларыннан файдалану хокукына лицензия юк.

СП 31.13330.2012 "Су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар." Авыл җирлеге халкы өчен хуҗалык итү-эчә торган су ихтыяҗлары өчен норматив су куллану елына 112,06 мең куб. м тәшкил итә.

Проект тәкъдиме

Иске Чүриле авыл җирлегенә күрсәтелә торган коммуналь хезмәтләрнең сыйфатын яхшырту өчен биналарның һәм корылмаларның су белән тәэмин ителеш дәрәҗәсен барлык торак пунктларда 100 %ка кадәр җиткерү зарур, моның өчен Венета авылында, Ермоловка авылында, Татар Кәдрәге, Красная Горка авылында, Михайловка бистәсендә һәм Чүриле тимер юл разъездында якынча 1,34 км озынлыктагы сууткәргеч торбалар төзү таләп ителә.

Моннан тыш, Ермоловка, Татар Кәдрәге, Красная Горка һәм Михайловка авылларында үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасын оештыру өчен, су алу корылмалары төзергә кирәк, аларның урыны һәм характеристикалары территорияне планлаштыру документларын әзерләү стадиясендә билгеләнергә тиеш.

Платоновка авылында үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасын оештыру әлеге торак пунктта халык булмау сәбәпле максатка ярашлы түгел.

Торак фонды күләме 12,14 мең кв. м га һәм даими халык санының якынча 425 кешегә артуы котелүгә бәйле рәвештә, хуҗалык-эчәргә яраклы ихтыяҗларга уртача тәүлеклек (бер елда) су куллану күрсәткечен арттыру күздә тотыла, исәп буенча елына 31,03 мең куб. м га тигез.

Торак төзелеше мөмкин булган территорияләрдә су үткәрү челтәрләренең таләп ителгән суммар озынлыгы 3,03 км тәшкил итә.

Хуҗалык ихтыяҗлары өчен уртача тәүлеклек (бер елда) су куллануның чагыштырма уртача күрсәткечләре артуга бәйле рәвештә, су белән тәэмин итүнең өстәмә чыганакларын урнаштыру таләп ителми.

2.9.5. Су чыгару

Гамәлдәге хәл

Җирлектә үзәкләштерелгән су чыгару системасы юк. Су чыгару агып төшүче суларны яисә тапландык суларны чистартуның хосусый станцияләре ярдәмендә башкарыла.

Проект тәкъдиме

Җирлек территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашырганда, торак пунктлар территорияләрен алар зурайган саен үзәкләштерелгән су чыгару системасы белән этаплап тәэмин итү мөмкинлеген күздә тотыла. Үзәкләштерелгән су чыгару системасын формалаштыру буенча планлаштыру чаралары территорияне планлаштыру документларын әзерләү стадиясендә билгеләнергә тиеш.

2.9.6. Җылылык белән тәэмин итү

Гамәлдәге хәл

Җирлектә үзәкләштерелгән җылылык белән тәэмин итү юк. Биналарны җылыту ягулыкның төрле төрләрендә эшләүче индивидуаль җылыту системалары ярдәмендә башкарыла.

Проект тәкъдиме

Җылылык белән үзәкләштерелгән тәэмин итү системасын үстерү күздә тотылмый.

2.9.7. Элемтә

Гамәлдәге хәл

Телефон һәм кәрәзле элемтә, эфир һәм цифрлы тапшырулар, Интернеттан һәркем файдалана ала.

Җирлек территориясендә тәкъдим ителгән антенна-мачталы корылмаларга һәм башка элемтә объектларына түбәндәгеләр керә:

- Иске Чүриле авылында кәрәзле элемтәнең ике база станциясе;
- Венета авылындагы ике база элемтә станциясе.

Проект тәкъдиме

Элемтә объектларын җирлек территориясендә урнаштыру генераль план белән каралмаган.

2.9.8. Коммуналь калдыкларны чыгаруны оештыру

Гамәлдәге хәл

Җирлектә каты коммуналь калдыкларны туплауның якынча норматив күләме елына 1689 кубометр, сыек коммуналь калдыклар - елына 3070 кубометр тәшкил итә. Каты һәм сыек коммуналь калдыкларның фактик күләме турында мәгълүматлар юк.

Каты коммуналь калдыкларны оешкан тостә чыгару Иске Кырлай авыл җирлегендә урнашкан Арча шәһәре полигонына гамәлгә ашырыла. Иске Чүриле авыл җирлеге территориясендә каты коммуналь калдыкларны күмү урыны юк.

Проект тәкъдиме

Татарстан Республикасында калдыклар, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендә территориаль схема нигезләмәләренә караганда, калдыклар Арча шәһәре полигонына җибәрелергә, аннары Иске Кырлай авыл җирлегендәге тармакара комплекска тапшырырга тиеш.

2.9.9. Янгын куркынычсызлыгы

Гамәлдәге хәл

Җирлек территориясендә торак йортлар утка чыдамлылыкның 5 нче дәрәҗәсендә. (“Биналарның һәм корылмаларның янгын куркынычсызлыгы” СНиП 21-01-97 нигезендә).

Якындагы янгын сүндерү часте Арча шәһәрендә урнашкан. Урам-юл челтәре буенча Иске Чүриле авыл җирлегенең административ үзәгеннән янгын сүндерү частена кадәр ара 14 км чамасы (янгын сүндерү автомобиленең килү вакыты - 14 мин чамасы).

Иске Чүриле авылы, Ашабаш авылы, Венета авылы һәм Штерә авылы торак пунктлары территорияләрендә янгын гидрантлары яки су алу корылмалары, янгынга каршы максатлар өчен су алу җайланмалары белән җиһазландырылган.

СП 8.13130.2009 "Янгынга каршы тору системалары. Янгынга каршы тышкы су белән тәэмин итү чыганаклары. Янгын куркынычсызлыгы таләпләре” бүлегендә янгын сүндерүгә суның норматив чыгымнары 5 л/с тәшкил итә.

Проект тәкъдиме

Җирлек территориясендә генераль план буенча янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү объектларын урнаштыру каралмаган.

3. ТОРАК ПУНКТЛАРНЫҢ ЧИКЛӘРЕ

Иске Чүриле авыл җирлегенең расланган генераль планы булмау сәбәпле, торак пунктларның элегрәк билгеләнгән чикләре юк. Әлеге проект нигезләмәләрен гамәлгә ашыру максатларында җирлек составына керүче торак пунктларның чикләрен билгеләү таләп ителә.

Торак пунктлар реестры белешмәләренә караганда, Иске Чүриле авыл җирлеге составына Чүриле тимер юл разъездының торак пункты керә, әмма Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрында әлеге торак пункт составына керә торган җир кишәрлекләре турында белешмәләр юк. Шуңа бәйле рәвештә, Чүриле тимер юл разъезды территориясе генераль план материалларында күрсәтелмәгән, торак пунктның чикләрен билгеләү каралмаган һәм аны Иске Чүриле авыл җирлеге составына керүче торак пунктлар составыннан чыгару тәкъдим ителә.

Торак пунктлар территорияләренең гамәлдәге чикләре һәм торак пунктларның планлаштырылган чикләре әлеге проектның график материаллары составында торак пунктлар чикләре картасында чагылдырылды.

Торак пунктларның чикләре әлеге генераль план белән алга таба алар турында белешмәләрне күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертү максатыннан билгеләнә.

3.1. Торак пунктлар территорияләре чикләрен үзгәртүне нигезләү

Әлеге проект нигезләмәләрен гамәлгә ашыру өчен Иске Чүриле авылы, Ашабаш авылы, Татар Кәдрәге һәм Штерә авылы торак пунктларының территорияләре чикләрен үзгәртү таләп ителә. Венета авылы, Ермоловка авылы, Красная Горка авылы, Платоновка авылы, Михайловка бистәсе территорияләре чикләрен үзгәртү каралмаган.

Торак пунктлар территорияләре чикләрен үзгәртү каралган территорияләрнең участоклары, шулай ук аларның үзгәрүен нигезләү график материаллар составындагы торак пунктлар чикләре картасында һәм 9 нчы таблицада күрсәтелгән.

9 нче таблица

Торак пункт	Картада участок номеры	Мәйдан, га	Торак пункт территориясе чиген үзгәртүне нигезләү
Иске Чүриле авылы	1	+28,673	Перспектив торак төзелеше өчен территория бүлеп бирү; җирле үзидарә органнарының ниятләре
	2	-4,76	Зират территориясенең торак пункты территориясе чигеннән төшереп калдыру
	3	+2,343	Перспектив торак төзелеше өчен территория бүлеп бирү; җирле үзидарә органнарының ниятләре
Ашабаш ав.	4	+0,305	Гамәлдәге торак төзелеше территориясенең торак пункты чигенә кертү
Татар Кәдрәге авылы	5	+1,004	Перспектив торак төзелеше өчен территория бүлеп бирү; җирле үзидарә органнарының ниятләре
Штерә ав.	6	-3,971	Зират территориясенең торак пункты территориясе чигеннән төшереп калдыру

3.2. Торак пунктлар территорияләре чикләреннән чыгарыла торган торак пунктлар территорияләре чикләренә кертелә торган җир кишәрлекләре исемлекләре

Торак пунктлар территорияләре чикләреннән чыгарыла торган, торак пунктлар территорияләре чикләренә кертелә торган җир кишәрлекләре исемлегендә торак пунктлар территорияләре чикләрен үзгәртү участоклары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләре турында белешмәләр бар.

Күрсәтелгән исемлектә шулай ук Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрында белешмәләр булмаган торак пунктлар территорияләре чикләренә кертелә торган яисә торак пунктлар территорияләре чикләреннән чыгарыла торган территорияләр турында мәгълүмат бар. Әлеге территорияләр кадастр кварталларының бер өлеше буларак күрсәтелгән.

10 нче таблица

№	Җир кишәрлегенең, кадастр кварталының кадрлар номеры	Урнашкан урыны	Җирләр категориясе	Рөхсәт ителгән файдалану төре	Чикләргә кертелгән йә чикләрдән чыгарылган мәйдан, кв. м	Җирләрнең категориясен планлаштырыгыз	Рөхсәт ителгән файдалануның планлаштыру-лы төре*
ИСКЕ ЧҮРИЛЕ АВЫЛЫ							
Торак пункт чигенә кертә торган җир кишәрлекләре							
1	16:09:150502:64	16, р-н Арча, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, Иске Чүриле авыл җирлеге	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Авыл хуҗалыгы җитештерүе өчен	280000	Торак пунктлар җирләре	Берничә функциональ зонада рөхсәт ителгән файдалану төрен урнаштыру
Торак пункт чиген кертә торган күчемсез милекнең бердәм дәүләт реестрында үзләренә карата белешмәләр булмаган территорияләр							
2	16:09:150201	-	-	-	7010	-	-
3	16:09:150501	-	-	-	21288	-	-
4	16:09:150502	-	-	-	1475	-	-
Торак пункт чикләреннән төшереп калдырыла торган җир кишәрлекләре							
5	16:09:150201:150	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы Иске Чүриле авылы	Торак пунктлар җирләре	Гражданнар тарафыннан бакчачылык һәм яшелчәчелек алып бару өчен	22512	Сәнәгать җирләре һ.б.	Йола эшчәнлеге
6	16:09:150201:151	Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы Иске Чүриле авылы	Торак пунктлар җирләре	Гражданнар тарафыннан бакчачылык һәм яшелчәчелек алып бару өчен	669	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Авыл хуҗалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү
Торак пункт чигеннән чыгарыла торган күчемсез милекнең бердәм дәүләт реестрында үзләренә карата белешмәләр булмаган территорияләр							
7	16:09:150201	-	-	-	4553	-	-
8	16:09:150501	-	-	-	19864	-	-
АШАБАШ АВ.							
Торак пункт чигенә кертә торган җир кишәрлекләре							
1	16:09:150504:18	Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, 150504 кв-л., 18	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Авыл хуҗалыгы җитештерүе өчен	1416	Торак пунктлар җирләре	Шәхси ярдәмче хуҗалык алып бару өчен (ярдәмче җир кишәрлеге)
Торак пункт чиген кертә торган күчемсез милекнең бердәм дәүләт реестрында үзләренә карата белешмәләр булмаган территорияләр							
2	16:09:150301	-	-	-	1	-	-
3	16:09:150504	-	-	-	1631	-	-
Торак пункт чикләреннән төшереп калдырыла торган җир кишәрлекләре							
күрсәтелмәгән							
ТАТАР КӘДРӘГЕ АВЫЛЫ							

Торак пункт чигенә керә торган җир кишәрлекләре							
1	16:09:000000 :1252	Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, тер. Үлем җирләре, 1252	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Авыл хуҗалыгында файдалануның башка төрләре өчен	9423	Торак пунктлар җирләре	шәхси торак төзелеше өчен
Торак пункт чиген кертә торган күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында үзләренә карата белешмәләр булмаган территорияләр							
2	16:09:150504	-	-	-	617	-	-
Торак пункт чикләреннән төшереп калдырыла торган җир кишәрлекләре							
күрсәтелмәгән							
ШТЕРӘ АВ.							
Торак пункт чигенә керә торган җир кишәрлекләре							
күрсәтелмәгән							
Торак пункт чикләреннән төшереп калдырыла торган җир кишәрлекләре							
1	16:09:150401:151	Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, 150401 кв-л., 151	Торак пунктлар җирләре	Зиратлар урнаштыру өчен	25975	Сәнәгать җирләре h.б.	Йола эшчәнлеге
Торак пункт чигеннән чыгарыла торган күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында үзләренә карата белешмәләр булмаган территорияләр							
2	16:09:150401	-	-	-	11908	-	-
3	16:09:150602	-	-	-	1829	-	-

*Россия Икътисади үсеш министрлыгының "Җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторын раслау турында" 01.09.2014 № 540 боерыгы белән расланган җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә (Россия Икътисади үсеш министрлыгының 2019 елның 04 февралендәге 44 номерлы боерыгы редакциясендә)

3.3. Торак пунктлар территорияләре чикләреннән читтә урнашкан һәм торак пунктлар чикләренә кертелергә тәкъдим ителми торган «торак пунктлар җирләре» категориясе җир кишәрлекләре

Җирлек территориясендә төзелгән торак пунктлар территорияләре чикләреннән читтә урнашкан «торак пунктлар җирләре» категорияләре җир кишәрлекләре бар, аларны торак пунктлар чикләренә кертү әлеге проектта планлаштырылмый. Бу җир кишәрлекләренә карата җирләрнең категориясен үзгәртү таләп ителә.

Күрсәтелгән җир кишәрлекләре турында мәгълүмат, шулай ук аларны торак пунктлар чикләренә кертү кирәк булмауны нигезләү һәм җирләрнең фаразланган категориясе 11 нче таблицада китерелгән.

11 нче таблица

З!№	Кадастр номеры	урнашу урыны	Җирләр категориясе	Рөхсәт ителгән файдалану төре	Мәйданы, кв. м	Җирләрнең санап үтелә торган категориясе	Торак пункт чигенә кертү кирәклегенең булмавын нигезләү
1	16:09:150602: 5	Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы,	Торак пунктлар җирләре	Торак пунктларга хас башка куллану төрләре өчен	5000	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Җир кишәрлеге категориясен билгеләүдә реестр хатасы

		Арча муниципаль районы, 150602 кв-л., 5					

4. МӘДӘНИ МИРАС ОБЪЕКТЛАРЫ

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясендә тәкъдим ителгән мәдәни мирас объектлары, ачыкланган мәдәни мирас объектлары, мәдәни мирас объектлары турындагы мәгълүмат 12 нче таблицада китерелгән.

12 нче таблица

Объект статусы	Объект атамасы	Урнашкан урыны	Оештыру-күрсәтмә документы
Ачыкланган мәдәни мирас объектлары	Троицкий чиркәве, 1838 ел.	Венета ав.	–
	Казанская Богородица чиркәве, 1830 ел.	Иске Чүриле авылы	–

Мәгълүмат Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгы тарафыннан 2015 елның 22 июлендә бирелгән мәдәни мирас объектлары, ачыкланган мәдәни мирас объектлары исемлекләре нигезендә тапшырылган.

5. АЕРУЧА САКЛАНА ТОРГАН ТАБИГЫЙ ТЕРРИТОРИЯЛӘР

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясендә түбәндәге махсус сакланылучы табигать территорияләре бар:

"Казансу елгасы" төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәле.

Аеруча саклана торган табигать территорияләренә ТАССР Министрлар Советының 1978 елның 10 гыйнварындагы 25 номерлы карары һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2005 елның 29 декабрендәге 644 номерлы карары белән кертелгән; билгеләнгән чикләр турындагы белешмәләр күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында тәкъдим ителгән.

6. МАХСУС ФАЙДАЛАНУ ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАР

Гамәлдәге хәл

Җирлек территориясе өчен хас территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар турындагы белешмәләр 13 нче таблицада бирелгән.

13 нче таблица

Зона исеме	Чыганакның исеме	Зона күләме, м	Зонаның күләмен һәм режимын билгели торган норматив документ
предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зонасы	түләмә үләт базлары	1000	СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе»
	биотермик чокырлар	1000	
	мөгезле эре терлекләр фермалары (100 - 1200 баш)	300	
	машина-трактор парклары	300	
	ындыр табагы	100	
	ягулык-майлау материаллары, ашламалар, агулы химикатлар складлары (50 тоннага кадәр)	100	
	автомобильләргә ягулык салу станцияләре	100	
	эчәргә яраклы су тутыру цехы	50	
	терлекләр булган хуҗалыклар (50 башка кадәр)	50	
	авыл хуҗалыгы продукциясен саклау складлары	50	
	зиратлар	50	
өске су объектларының су саклагыч зонасы	Казансу елгасы	200	Россия Федерациясе Су кодексы
	Норма елгасы	100	
	Ия елгасы	100	
	Шира елгасы	100	
	башка өске су объектлары	50	
өске су объектларының яр буе сак полосасы	өске су объектлары	50	
магистраль торба үткәргечләрнең сак зонасы	магистраль торбаүткәргечләр	25	Россия Дәүләт шәһәр техник күзәтчелегенең 1992 елның 22 апрелендәге 9 номерлы карары белән һәм Россиянең ягулык һәм энергетика министрлыгы тарафыннан расланган магистраль торбаүткәргечләрне саклау кагыйдәләре.
электр челтәре хуҗалыгы объектларын сак зонасы	110 кВ	20	«Электр челтәре хуҗалыгы объектларының саклау зоналарын билгеләү һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалануның махсус
	6-10 кВ	10	

	0,4 кВ	2	шартларын билгеләү тәртибе турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары
линияләрнең һәм элемтә корылмаларының сак зонасы	элемтә линияләре	2	Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 1995 елның 09 июнендәге 578 номерлы карары белән расланган элемтә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләре.
бүлгеч газүткәргечләрнең сак зонасы	бүлгеч газүткәргечләр	2	Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2000 елның 20 декабрендәге 878 номерлы карары белән расланган газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләре
Су белән тәэмин итү чыганакларын санитар –сак зонасы поясы	су җыю скважиналары һәм чишмәләр	30	СанПиН 2.1.4.1110-02 «Эчәр өчен билгеләнгән су белән тәэмин итү һәм суүткәргечләр чыганакларын санитар саклау зоналары»
	чишмәләр	50	
Су белән тәэмин итү чыганакларын санитар- сак зонасының II поясы	Су алу скважиналары	–	СанПиН 2.1.4.1110-02 «Эчәр өчен билгеләнгән су белән тәэмин итү һәм суүткәргечләр чыганакларын санитар саклау зоналары»
Су белән тәэмин итү чыганакларын санитар –сак зонасының III поясы	Су алу скважиналары	–	СанПиН 2.1.4.1110-02 «Эчәр өчен билгеләнгән су белән тәэмин итү һәм суүткәргечләр чыганакларын санитар саклау зоналары»
Аеруча сакланучы табигать территориясе	«Казанка елгасы» табигать һәйкәле***	–	ТАССР Министрлар Советының 1978 елның 10 сентябрендәге 25 номерлы карары; Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2005 елның 29 декабрендәге 644 номерлы карары
Аэродром яны территориясе	"Коркачык" аэродромы	30000	Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2010 елның 11 мартындагы 138 номерлы карары белән расланган Россия Федерациясе һава киңлегеннән файдалану кагыйдәләре
Автомобиль юлларының юл буе полосалары	III - IV категорияле автомобиль юллары	50	«Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 08 декабрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон
	V категорияле автомобиль юллары	25	

*муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасы материаллары нигезендә күрсәтелгән

** табигать һәйкәлләре биләгән территорияләрдә хуҗалык эшчәнлеген чикләү гамәлдә, аерым алганда, аларның саклануын бозуга китерә торган һәртөрле эшчәнлек тыела.

Табигать һәйкәлләрен куллану түбәндәге максатларда рөхсәт ителә:

- фәнни (әйләнә-тирә табигать мохитенең торышын мониторинглау, табигать экосистемаларының һәм аларның компонентларының эшчәнлеген һәм үсешен өйрәнү һ.б.);
- эколог-агарту (укыту-танып белү экскурсияләре үткәрү, экологик уку сукмакларын оештыру һәм төзекләндерү, видеофильмнар төшерү, слайдлар, буклетлар чыгару максатыннан фотога төшү һ.б.);
- рекреацион (транзит йөрүләр);
- табигатьне саклау (тере организмнар төрләренең генофондын саклап калу, сирәк һәм югалып баручы үсемлек һәм хайван төрләренең яшәү шартларын тәэмин итү һ.б.лар);
- әлеге табигый объектларны һәм табигать һәйкәлләре комплексларын игълан итү бурычларына һәм аларга карата билгеләнгән саклау режимына каршы килмәгән башка, шул исәптән житештерү максатларында.

Җирлектә гамәлдә булган территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар Картасында әлеге проектның график материаллары составында җирлек территориясеннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре (булган урыны) сурәтләнгән.

Проект тәкъдиме

Кайбер объектларны планлаштырылуга бәйле рәвештә, белешмәләре 14 нче таблицада китерелгән территориядән файдаланунын махсус шартлары булган зоналарнын чикләрен билгеләү таләп ителә.

14 нче таблица

Зона исеме	Чыганакның исеме	Зона күләме, м	Зонаның күләмен һәм режимын билгели торган норматив документ
Санитар-сак зоналары	Мөгезле эре терлек фермасы	300	СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе»
	Мөгезле эре терлек фермасы	300	
Автомобиль юлларының юл буе полосалары	"Казан - Малмыж" дублер тизйөрешле автомобиль юлы	75	«Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 08 декабрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон
	"Венета - Ермоловка" автомобиль юлы	50	
	"Михайловка - Венета" автомобиль юлы	50	
	"Красная Горка авылына килү" автомобиль юлы	50	
	"Михайловка - Лесной" автомобиль юлы	50	

Территориядән файдаланунын махсус шартлары булган зоналарнын күләме һәм конфигурациясе әлеге зоналар проектларын эшләүгә бәйле рәвештә төгәлләштерелергә мөмкин.

7. УРМАН ФОНДЫНА КЕРҮЧЕ ТЕРРИТОРИЯЛӘР, УРМАНЧЫЛЫКЛАРНЫҢ ЧИКЛӘРЕ ТУРЫНДА БЕЛЕШМӘЛӘР

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясе Татарстан Республикасы Саба урманчылыгының Ленин участок урманчылыгы чикләрендә урнашкан.

Урман фондына керә торган территорияләр тиешле урманчылыкның урман үсентеләре планнары нигезендә сайлап алынган.

Урман фондына керүче территория җирлекнең җирле әһәмияттәге объектларын планлаштырып урнаштыру картасында, торак пунктлар чикләре картасында һәм җирлек территориясен генераль планның график материаллары составында заманча файдалану картасында күрсәтелгән.

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясе чикләрендә Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрында урманчылыклар чикләре турында белешмәләр юк, шуңа бәйле рәвештә, генераль планның график материалларында урманчылыкларның чикләре күрсәтелмәгән.

8. ТАБИГАТЬ ШАРТЛАРЫ ҺӘМ ЭКОЛОГИК ХӘЛ

8.1. Табигать шартлары һәм ресурслары

8.1.1. Рельеф

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясе елга үзәннәре, балкалар һәм чокырлар белән бүлгәләнгән тигезлекләрдән гыйбарәт.

Рельефның абсолют биеклеге 78 м дан 185 м га кадәр җитә. Җирлекнең көньяк-көнбатыш өлешенә иң зур биеклек хас, иң кечкенәсе - җирлекнең төньяк-көнбатыш өлешендә Казансу елгасы ярларында.

8.1.2. Файдалы казылмалар

Җирлек территориясендә файдалы казылмалар ятмалары юк.

8.1.3. Гидрогеологик шартлар

Җир асты сулары яту шартлары буенча җирлек территориясенең геологик киселешендә гидрогеологик бүлекчәләр бирелә, алар турындагы белешмәләр 15 нче таблицада бирелгән.

15 нче таблица

Атамасы	Төп характеристикалары	Куллану
су йөрү югары казан терриген-карбонат комплексы	суларның химик составы: төче гидрокарбонат кальцийларыннан алып сульфатлы магний-кальцийларга кадәр; минерализациясе: 0,3 - 2 г/л; гомуми катылыгы: 5 - 33 ммоль/л	хуҗалык-эчә торган су өчен файдаланыла
су йөрү (аз локаль су йөрү) түбән уржум карбонат-терриген комплексы	суларның химик составы: гидрокарбонат, кальций, магний-кальций; минерализациясе: 0,3 - 0,5 г/л; гомуми катылыгы: 4,4 - 6,3 ммоль/л	хуҗалык-эчә торган су өчен файдаланыла
үтеп керә торган югары уржум терриген комплексы (аз локаль су йөрү)	суларның химик составы: гидрокарбонат, сульфатно-гидрокарбонат, кальций, магний-кальций; минерализациясе: 0,3 - 0,5 г/л; гомуми катылыгы: 6 ммоль/л	комплекс суны хуҗалык-эчә торган су өчен файдаланылмый

8.1.4. Җир өсте сулары һәм җир асты сулары

Өске сулар

Җирлек территориясендә урнашкан төп сулыклар түбәндәгеләр:
- Казансу елгасы (Идел елгасының сул кушылдыгы; гомуми озынлыгы: 142 км);
- Норма елгасы (Мишә елгасының уң кушылдыгы; гомуми озынлыгы: 40 км);
- Ия елгасы (Өшнә елгасының сул кушылдыгы; гомуми озынлыгы: 20 км);
- Шира (Норма елгасының уң кушылдыгы; гомуми озынлыгы: 13 км).

Җирлекнең гидрографик челтәрен шулай ук инешләр тәшкил итә.

Чишмәләр

Җирлек территориясендә булган чишмәләр:
- Ашабаш авылыннан көньякка чишмә (куәте турында белешмәләр юк);
- Штерә авылыннан төньякка таба чишмә (куәте турында белешмәләр юк);
- Штерә авылыннан көньяк-көнчыгышка чишмә (куәте турында белешмәләр юк);
- Платоновка авылыннан төньяк-көнчыгышка чишмә (куәте турында белешмәләр юк);
- Платоновка авылыннан көньяк-көнбатышка чишмә (куәте турында белешмәләр юк);

- Венетадан көнбатышка таба чишмә (куәт турында белешмәләр юк);
- Венетадан көнчыгышка таба чишмә (куәт турында белешмәләр юк);
- Красная Горка авылыннан көньяк-көнчыгышка чишмә (куәте турында белешмәләр юк);
-Михайловка бистәсенең төньягына чишмә (куәте турында белешмәләр юк);
-Михайловка бистәсенең төньяк-көнбатышка чишмә (куәте турында белешмәләр юк);
-Ермоловка авылыннан төньякка таба чишмә (куәте турында белешмәләр юк);
- Ермоловка авылыннан төньяк-көнбатышка чишмә (куәте турында белешмәләр юк).

8.1.5. Климатны тасвирлау

СП 131.13330.2012 "Төзелеш климатологиясе"ндә китерелгән төзелеш өчен климатик районлаштыру картасы нигезендә Иске Чүриле авыл җирлеге IB климат районында урнашкан.

Җирлеккә хас салкын һәм җылы чорларның климат параметрлары 16 һәм 17 нче таблицаларда күрсәтелгән.

16 нче таблица

Елның салкын чорының климат параметрлары

Климат параметрлары		Күрсәткеч
Салкын һаваның температурасы °С, тәэмин ителешле	0,98	- 41
	0,92	- 33
Иң салкын биш көнлек һава температурасы, °С, тәэмин ителешле	0,98	- 33
	0,92	- 31
Һава температурасы, °С, тәэмин ителеш 0,94		- 17
Һаваның абсолют минималь температурасы, °С		- 47
Иң салкын айның уртача тәүлеклек һава температурасы амплитудасы, °С		7,1
һаваның уртача температурасы, °С, уртача тәүлеклек һава температурасы ≤ 0 °С булган чор.	дәвамлылык, тәүлек	151
	уртача температура, °С	- 8,1
һаваның уртача температурасы, °С, уртача тәүлеклек һава температурасы ≤ 8 °С булган чор.	дәвамлылык, тәүлек	208
	уртача температура, °С	- 4,8
һаваның уртача температурасы, °С, уртача тәүлеклек һава температурасы ≤ 10 °С булган чор.	дәвамлылык, тәүлек	223
	уртача температура, °С	- 3,8
Иң салкын айның уртача айлык һава дымлылыгы, %		82
иң салкын айның 15 сәгатендә һаваның уртача айлык чагыштырма дымлылыгы, %		81
Ноябрь - март өчен явым-төшем күләме, мм		177
Декабрь - февральдә өстенлек итүче җил юнәлеше		көньяк-көнбатыш
Гыйнварда румбалар буенча җилнең уртача тизлеге , м/с		4,1
Һава температурасы уртача тәүлеклек ≤ 8 °С булган чорда җилнең уртача тизлеге, м/с		3,1

17 нче таблица

Елның җылы чорының климат параметрлары

Климат параметрлары	Күрсәткеч
Барометрик басым, гПа	1002
Һава температурасы °С, тәэмин ителеш 0,95	24
Һава температурасы, °С, тәэмин ителеш 0,98	28
Иң җылы айның уртача максималь температурасы, °С	25,1
Һаваның абсолют максималь температурасы, °С	39
Иң җылы айның уртача тәүлеклек һава температурасы амплитудасы, °С	9,9
Иң җылы айның уртача айлык һава дымлылыгы, %	69
Ииң җылы айның 15 сәгатьтә һаваның уртача айлык чагыштырма дымлылыгы, %	56
Апрель - октябрь өчен явым-төшем күләме , мм	368
Явым-төшемнең тәүлеклек максимумы, мм	75
Июнь-август айларында өстенлек итүче җил юнәлеше	Төньяк, Көнбатыш
Җилнең румблар буенча уртача минималь тизлеге июль, м/с	0

Җирлек климаты параметрларын бәяләү СП 131.13330.2012 якын торак пункт өчен «Төзелеш климатологиясе» мәгълүматлары буенча башкарылган (Казан).

Һаваның уртача еллык температурасы 3,5 °С тәшкил итә.

Еллык уртача явым-төшем күләме - 530,4 мм.

Җирлек территориясендә көньяк-көнбатыш юнәлештәге җилләр өстенлек итә.

Җилнең уртача еллык тизлеге 3,2 м/сек тәшкил итә.

8.1.6. Инженерлык-геологик шартлар

Җирлек территориясендә тәкъдим ителгән куркыныч физик-геологик процессларга түбәндәгеләр керә:

- эрозия процесслары (чокырлар, ерганаклар) - су ага торган сөзәклеклекләргә хас;
- сөзәклек процесслары (ишелү, шуышу) - аз үсеш алган;
- су ташу;
- су басу.

Җирлек территориясендә үзенчәлекле грунтлар күрсәтелмәгән.

8.1.7. Ландшафт, туфрак катламы, үсемлекләр

Җирлек территориясе бореаль ландшафт зонасының тайга асты ланшафт подзонасының Казан калку ландшафт районы чикләрендә урнашкан.

Туфракның характерлы типларына түбәндәгеләр керә:

- ачык соры урман туфраклары;

кәсле- урта көлсу туфраклар;

- аллювиаль кәсле-туендырылган туфраклар.

Үсемлекләр катламын урманнар, болыннар, куаклыклар һәм авыл хуҗалыгы җирләре тәшкил итә.

8.2. Әйләнә-тирә мохитнең торышын бәяләү

8.2.1. Атмосфера һавасының торышы

Атмосфера һавасын пычратучы төп чыганаклар:

- гамәлдәге сәнәгать предприятиеләре (Венета авылыннан төньякка таба су тутыру цехы);
- эшли торган авыл хуҗалыгы предприятиеләре (Ермоловка авылы, Ашабаш ав., Штерә авылы, Иске Чүриле авылы янындагы мөгезле эре терлекләр фермалары);
- машина-трактор парклары;
- ындыр табагы;
- автомобильләргә ягулык салу станциясе;
- автомобиль транспорты.

Җирлектә һава пробаларына лаборатория анализлары үткәрелми.

8.2.2. Су ресурсларының торышы

Су объектларын пычрату чыганаклары түбәндәгеләр:

оешкан төстә сәнәгать объектларының җитәрлек дәрәҗәдә чистартылмаган суларын агызу;

- авыл хуҗалыгы предприятиеләре территорияләреннән чистартылмаган өске суларны агызу;
- торак пунктлар территорияләреннән чистартылмаган өске сулар агызу.

Су ресурсларын пычратуга шулай ук су саклау зоналары режимын һәм җир өсте су объектларының яр буе саклау полосаларын үтәмәү китерә, бу аларның җирлектә беркетелгән чикләре булмауга бәйле.

Штерә авылы зиратының бер өлеше һәм Венета зиратның бер өлеше төньяк-көнчыгышка таба өске су объектларының су саклау зонасында урнашуы тискәре факт булып тора.

Шулай ук су җыю скважиналарының Иске Чүриле авылыннан көньякка таба һәм Ашабаш авылындагы су җыю скважинасының санитар-сак зонасы чикләрендә урнашуы да тискәре факт булып тора.

Хәзерге вакытта җирлектә үзәкләштерелгән су чыгару системасы юк.

Җирлектә су ресурсларының пычрануына мониторинг үткәрелми.

8.2.3. Туфрак катламының һәм җир ресурсларының торышы

Авыл җирлеге территориясендә авыл хуҗалыгы җирләренең сукалану дәрәҗәсе югары, чокыр-чакырлар белән бүлгәләнгән, чәчүлекләр аз гына урман түбән капланган. Эрозия процесслары күбәю, туфрак начараю шуның нәтиҗәсе булып тора.

Җирлек территориясендә эрозиягә каршы чаралар үткәрелә: урман үсентеләрен саклау, туфракны саклаучы чәчү әйләнешләре оештыру, ярлыланган чәчүлекләрне табигый азык җирләренә күчерү башкарыла.

Җирләрнең торышына аларның техноген пычрануы тискәре йогынты ясый: пестицидлар, агып төшүче сулар, җитештерү һәм куллану калдыклары белән пычрану.

Җирлек территориясендә туфрак пробаларын тикшерү үткәрелми.

8.2.4. Җитештерү һәм куллану калдыклары, биологик калдыклар

Биологик калдыклар чыганаклары түбәндәгеләр:
- түләмә үләт базлары;
- биотермик чокырлар;
- зиратлар.

Аларның тискәре йогынтысына Иске Чүриле авылы, Ашабаш авылы, Штерә авылы һәм Ермоловка авылы территорияләре дучар була.

Терлекчелек калдыкларының барлыкка килүе гамәлдәге терлекчелек объектлары эшчәнлегенә бәйле. Терлекчелек объектларын юк итү тирес саклагычлар булмау һәм вакытлыча тирес туплау урыннары булмау сәбәпле җитәрлек үсеш алмаган. Тиресне туплау терлекчелек фермалары янына урнашкан, алар куркыныч тудыралар.

Сәнәгать калдыкларының барлыкка килүе гамәлдәге сәнәгать предприятиеләре эшчәнлегенә бәйле (Венетадан төньякка таба су тутыру цехы).

Коммуналь калдыклар барлыкка килү торак пунктлар территорияләренә хас.

Җирлек территориясен санитар чистарту торак пунктларның контейнер мәйданчыклары белән тәэмин ителмәү сәбәпле таләп ителгән дәрәҗәгә туры килми.

8.2.5. Физик факторлары йогынтысы

Халыкка йогынты ясауның физик факторларына электр-магнит нурланышы, акустик һәм радиация тәэсире керә.

Җирлектә электр-магнит нурланышы чыганаклары булып электр линияләре, элемтә объектлары тора. Электр-магнит кыры дәрәҗәсе рөхсәт ителгәннән кимрәк һәм халык өчен куркыныч тудырмый.

Тискәре акустик йогынты чыганакларына түбәндәгеләр керә:
- гамәлдәге сәнәгать предприятиеләре (Венета авылыннан төньякка таба су тутыру цехы);
- эшли торган авыл хуҗалыгы предприятиеләре (Ермоловка авылы, Ашабаш ав., Штерә авылы, Иске Чүриле авылы янындагы мөгезле эре терлекләр фермалары);
- ындыр табагы;
- һава транспорты;
- автомобиль транспорты.

Авыл җирлегенең радиация шартлары күбесенчә табигый радиация фоны белән билгеләнә.

8.2.6. Яшел үсентеләрнең торышы

Җирлек территориясендә тәкъдим ителгән яшел территорияләргә түбәндәгеләр керә:
- урманнар;
- елга һәм инеш тугайларына хас үзлектән үскән агачлыклар һәм куаклыклар;
- махсус билгеләнештәге яшеллек (зиратлар территориясе);
- чикләнгән файдаланулы яшеллек (мәгариф объектлары территорияләрен яшелләндерү).

Җирлектә гомуми файдаланудагы яшел территорияләр юк.

Авыл җирлегенең яшелләндерелгән территорияләренең гомуми мәйданы 2045,308 га (гомуми мәйданнан 15,52 %) тәшкил итә.

"Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү" 42.13330.2011 СНиП Актуальләштерелгән редакциясе 2.07.01-89*. Гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр белән халыкның тәэмин ителеше бер кешегә 12 кв. м тәшкил итә. Күрсәтелгән территорияләрнең тәкъдим ителә торган мәйданы 1,84 гектар.

Гомумән, Иске Чүриле авыл җирлегендә экологик вәзгыять уңай.

8.3. Экологик вәзгыятьне оптимальләштерү чаралары

Җирлектә экологик вәзгыятьне яхшырту өчен генераль план түбәндәге юнәлешләр буенча оештыру чаралары комплексын үткәрү тәкъдим ителә:
- әйләнә-тирә мохитне пычрату чыганакларын локальләштерү;
- һава бассейнын саклау;
- су ресурсларын саклау һәм алардан нәтиҗәле файдалану;
- җирлек территориясен җир фондын саклау һәм инженерлык саклавы;
- калдыклар белән эш итү системасын үстерү;
- халыкны физик йогынты факторларыннан саклау;
- яшелләндерү системасын үстерү.

Иске Чүриле авыл җирлегенә карата түбәндәге чаралар актуаль:
- үләт базларын биологик калдыкларны җыю, утильләштерү һәм юкка чыгару буенча ветеринария-санитария кагыйдәләренә туры китерү;
- санитар-сак зоналары территорияләрендә микробиологик күрсәткечләрнең торышын тикшереп торуны гамәлгә ашыру, шул исәптән туфракны һәм грунт суларын лаборатор тикшереп торуны оештыру;
- санитар-сак зоналары күләмен кыскарту мөмкинлеген билгеләү өчен гамәлдәге яисә күздә тотыла торган торак төзелеше янәшәсендә урнашкан үләт базларының санитар-сак зоналары проектларын эшләү;
- сәнәгать җитештерүе объектларында кулланыла торган технологик җиһазларны камилләштерү (Венетадан төньякка таба су тутыру цехы);
- Ермоловка авылы янындагы мөгезле эре терлекләр фермасының, Штерә авылы янындагы мөгезле эре терлекләр фермасының, Иске Чүриле авылы янындагы мөгезле эре терлекләр фермасының куәтен киметү һәм аның территориясен кыскарту. Ашабаш авылы янындагы мөгезле эре терлекләр фермасының алга таба куркынычлылык классын үзгәртү һәм санитар-сак зонасы күләмен киметү;
- предприятиеләрне урнаштыру өчен гамәлгә ашырыла торган һәм планлаштырыла торган санитар-сак зоналары проектларын эшләү (Венетадан төньякка таба су тутыру цехы; Ермоловка авылы янындагы, Ашабаш авылы, Иске Чүриле авылы янындагы мөгезле эре терлекләр фермаларын урнаштыру планлаштырыла);
- предприятиеләрнең ташландык матдәләрне киметү чараларын үтәве (шул исәптән тузаннан, газдан чистарту җайланмаларын җиһазлау);
- предприятиеләрдә йомык яки әйләнештәге су белән тәэмин ителешне кертү;
- санитар-сак зоналары территорияләрен тузанга, газга чыдам яшел үсентеләр белән яшелләндерү;
- автомобиль юлларының юл өслеге сыйфатын яхшырту;

-пычраткыч матдәләр булган зоналарда атмосфера торышына мониторинг тикшеренүләре үткәрү;

- автотранспорт чараларын ягулыкның экологик чиста төрләренә күчерү, яки катализаторлар һәм ягулыкның гадәти төрләрен кулланучы автотранспорт калдыкларын чистарту өчен нейтрализаторлар куллану;

- автомобильләргә ягулык салу станциясендәге резервуарларны һәм ягулык салу колонкаларын мотор ягулыгы парларын тоту, тоткарлау җайланмалары белән җиһазлау; камилләштерелгән җайланмалар, үлчәү приборлары, савытлар һәм резервуарлар куллану;

- физик тузу көчлебулган гамәлдәге суүткәргеч челтәрләрне реконструкцияләү;

- үзәкләштерелгән су белән тәэмин ителмәгән Венета авылы, Ермоловка авылы, Татар Кәдрәге авылы, Красная Горка авылы, Михайловка бистәсе, Чүриле тимер юл станциясе торак пунктларында , шулай ук өчен эшли торган һәм планлаштырыла торган предприятиеләр урнаштыру урыннарында яңа суүткәргеч челтәрләр төзү;

- Ермоловка авылы, Татар Кәдрәге авылы, Красная Горка авылы, Михайловка бистәсе халкы өчен хуҗалык итү-эчә торган су белән тәэмин итү чыганаклары булдыру өчен эзләү-бәяләү эшләре башкару;

- торак пунктларны яңгыр суларын агызу һәм хуҗалык-көнкүреш канализациясе челтәрләре белән тәэмин итү, алга таба агып төшүче суларны билгеләнгән нормативларга кадәр чистарту;

- оске су объектларының су саклау зоналарында урнашкан торак төзелеше өчен беренче чират канализация, чистарту корылмалары төзү;

- предприятиеләрне һәм торак пунктларны су белән тәэмин итү челтәрләренең техник торышына мониторинг оештыру һәм үстерү, өске су объектларын гидромониторинглау;

- су саклау зоналары, өске су объектларының яр буе сак полосалары һәм су белән тәэмин итү чыганакларын, санитар- сак зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалануның махсус хокукый режимын үтәү;

- сәнәгать җитештерүенең гамәлдәге предприятиеләре өчен локаль чистарту корылмалары төзү (Венетадан төньякка таба су тутыру цехы);

- эшли торган һәм урнаштыру планлаштырыла торган авыл хуҗалыгы предприятиеләре өчен локаль чистарту корылмалары төзү (Ермоловка авылы, Ашабаш ав., Иске Чүриле авылы янындагы мөгезле эре терлекләр фермалары); Иске Чүриле авылы янында планлаштырыла торган мөгезле эре терлекләр фермасы);

- су хуҗалыгы системаларының куркынычсыз халәтен һәм эксплуатацияләүне тәэмин итү, агып төшүче суларның су объектларына тискәре йогынтысын булдырмый калу (шул исәптән агып төшүче суларны чистартуның алдынгы технологияләрен кертү, яңгыр суларын чистарту корылмалары аша зарарсызландыру һәм утильләштерү);

- оске су объектларының су саклау зоналарында урнашкан объектларны, сулыкларны пычранудан, ләм утырудан, чүпләнүдән саклауны тәэмин итә торган корылмалар җиһазлау;

- оске су объектларының су саклау зоналары чикләрендә пестицидлар һәм агрохимикатлар куллануны тыю;

- эчәргә яраклы суның сыйфатын яхшырту (су җыю корылмаларын су әзерләү станцияләре, суны тимердән зарарсызландыру һәм йомшарту системалары белән тәэмин итү);

- чишмәләрне төзекләндерү;

- җир асты сулары чыгару максатында җир асты байлыкларыннан файдалану хокукына лицензия рәсмиләштерү;

- су белән тәэмин итү чыганакларын, су саклау зоналарын һәм өске су объектларының яр буе сак полосаларының санитар -сак зоналары чикләрен билгеләү, аларның чикләрен җирлектә махсус мәгълүмат тамгалары белән беркетү;

- Штерә авылы зиратының бер өлешен һәм Венета зиратының төньяк-көнчыгышка караган өлешен өске су объектларының су саклау зонасында урнашуы сәбәпле ябу;

- эчәргә яраклы су белән тәэмин итү максатыннан санитар-сак зоналарында урнашкан җир асты суларыннан файдалануны тыю;

- авыл хуҗалыгы культураларын үстерүнең югары нәтиҗәле технологияләрен кертү юлы белән туфракның уңдырышлылыгын торгызу;

- җирләрне инвентаризацияләү һәм агрохимик тикшерү;

- игенчелекнең җайлаштырылган экологик-ландшафт системасын кертү;

- кулланыла торган агрохимикатлар күләмен киметү өчен туфрак эшкәртүнең ресурсларны саклаучы һәм экологик яктан куркынычсыз технологияләрен кертү;

- үсемлекләрне саклауның биологик чараларын куллану;

- игенчелекнең җайлаштырылган экологик-ландшафт системасын кертү;

- төзелеш барышында бозылган җирләрне рекультивацияләү, линияле корылмалар төзү;

- эрозиягә каршы чаралар үткәрү: котүлекләр һәм печәнлекләр мәйданын арттыру, саклагыч үсентеләр мәйданын арттыру, туфракны эрозиягә каршы эшкәртү, яңгыр һәм кар суларының остән агуын оештыру;

- су басудан саклану чаралары үткәрү: җир асты сулары һәм өске сулар режимына, су йөрү коммуникацияләрендә су агып ятуларга һәм су басымына, биналарның һәм корылмаларның деформацияләренә мониторинг ясау; дренаж суларын дренажлар урнаштырып юк итү, фильтрлауга каршы пәрдәләр һәм экраннар урнаштыру, биналар һәм корылмаларның җир асты өлешләрен гидроизоляцияләү һәи өске су агу ясау аша торак пунктлар территорияләрен вертикаль планлаштыру;

- су басу процессларының таралу мәйданнарын ачыклау өчен гидрогеологик тикшеренүләр комплексын үткәрү;

- су басудан саклау чаралары кору: территориянең өслеген ясалма рәвештә күтәртү, өске суларны агызу буенча су агызу корылмалары төзү, су агу каналларын һәм чистарту һәм турайту;

- автомобиль юлларының кар белән каплану дәрәҗәсен киметү;

- торак пунктлар территорияләрен коммуналь калдыкларны җыю өчен контейнер мәйданчыклары һәм контейнерлар белән тәэмин итү;

- калдыкларны селектив җыюны оештыру, калдыкларны эшкәртүнең һәм утильләштерүнең яңа технологияләрен кертү;

- авыл хуҗалыгы продукциясен үстерүне күздә тоткан аз катлы төзелешләр проектлаганда, туфрак катламын агулы матдәләр һәм кушылмалар булуга, шулай ук радиоактивлык булуга тикшерү;

- туфрак катламын потенциаль пычратучы зоналарда торак төзелеше өчен җирне бары тик туфракның экологик куркынычсызлыгы турында бәяләмәдә яки аны рекультивацияләү программасы булганда гына бүлеп бирү;

- табигатьне саклау һәм санитар-эпидемиологик законнар таләпләре нигезендә төзелгән терлекчелек калдыкларын вакытлыча складларга урнаштыру урыннары ясау;

- биологик калдыкларны утильләштерү өчен терлекчелек фермаларын биогаз җайланмалары белән җиһазлау;

-терлекчелек калдыкларын вермикомпостлау, ферментациянең гөмбә тизләткечләрен кулланып утильләштерү чаралары һәм башкалар;

- каты коммуналь калдыкларны Арча шәһәренең гамәлдәге полигонына ташуны оештыру, алга таба Иске Кырлай авыл җирлегендә муниципальара тармак комплексына ташу (Татарстан Республикасында калдыклар белән эш итү өлкәсендә, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендә территориаль схема нигезендә);

- торак пунктлар территориясендәтавыштан саклау чаралары үткәрү (акустик экраннар урнаштыру, автомобиль юллары буйлап яшел үсентеләр полосалары булдыру, беренче эшелонда торак булмаган биналарны файдалану, тәрәзәләрне тавыштан изоляцияләү);

- автомобиль юллары буйлап саклагыч яшел үсентеләр утырту;

- торак пунктлар территорияләрендә гомуми файдаланудагы яшеллек булдыру;

- күчемсез милек объектларын проектлаганда, төзегәндә һәм эксплуатацияләгәндә һәм авыл җирлеге территориясен төзекләндерүне оештырганда «яшел» стандартлар принцибы кертү һәм куллану;

- планлаштырыла торган объектларны урнаштырганда юк ителгән яшел үсентеләр урынына яңаларын утырту;

- махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау режимын үтәү (шул исәптән махсус сакланылучы табигать территорияләре булып торучы су объектларына ташландык сулар агызмау);

- радиоешлыклы диапазонлы электромагнит нурланышы чыганакларының санитар-сак зоналары проектларын эшләү;

- инженерлык коммуникацияләренең саклау зоналары режимын үтәү;

- үсемлекләр һәм хайваннар дөньясын саклау чаралары үткәрү (шул исәптән хайваннарның яшәү тирәлеген, аларның миграция юлларын саклау, балыкларның үрчү урыннарына керү; хайваннарның транспорт чаралары астына эләгүен, балыкларның һәм башка су биологик ресурсларының су җыю корылмаларына эләгүен булдырмый торган конструктив карарлар куллану һ.б.).

9. ТАБИГЫЙ ҺӘМ ТЕХНОГЕН ХАРАКТЕРДАГЫ ГАДӘТТӘН ТЫШ ХӘЛЛӘР КИЛЕП ЧЫГУ КУРКЫНЫЧЫ БУЛГАН ТӨП ФАКТОРЛАРНЫҢ ИСЕМЛЕГЕ ҺӘМ ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

9.1. Җирлек территориясенә йогынты ясарга мөмкин булган табигый характердагы гадәттән тыш хәлләр чыганаклары исемлеге

Куркыныч геологик процесслар

1. Ишелүләр

Куркыныч тудыручы факторлар - тау токымнарының көчеше (хәрәкәте), сөзәклекне юдырту, артык юешләнү, сейсмик тирбәнешләр, катнаш массаларның механик басымы, бәрелүләр.

Нәтиҗәләр - корылмаларның бераз зарарлануы, инженерлык коммуникацияләренең бераз җимерелүе.

Куркынычны киметү чаралары - ишелүләр зонасында һәм аңа якын территорияләрдә җир өсте суларының агып төшүен оештыру, җир асты суларын дренажлау, тышкы йөкләнешне киметү, яр буйларын су басудан һәм юылудан саклау, терәү стеналары төзү, ярның өске өлешендә яшел үсентеләр утырту.

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясендә Казансу елгасы тау битләрендә ишелү ихтималы бар.

"Куркыныч табигый йогынтылар геофизикасы" СНиП 22-01-95 буенча җирлек территориясендә ишелүләр барлыкка килү куркынычы категориясе "уртача куркыныч" дип бәяләнә.

2. Җир тетрәүләр

Куркыныч тудыручы факторлар - җир кабыгында кинәт көчешләр һәм шартлаулар, җир асты карст бушлыклары ишелү.

Нәтиҗәләр - биналар һәм корылмалар җимерелү, грунтларның сыеклануы һәм утыруы, ишелүләр барлыкка килү, плотиналар җимерелү һәм цунами барлыкка килү.

Куркынычны киметү чаралары - җир тетрәүләр булган территорияләрдә төзелешләрне туктату, корылмаларны ныгыту, сейсмик мониторинг уздыру.

Россия Федерациясе территориясен сейсмик районлаштыру һәм СП карталары нигезендә 14.13330.2014 Иске Чүриле авыл җирлеге территориясе 6 баллы зонага керә (В картасы).

«Табигать йогынтыларының куркыныч геофизикасы» СНиП 22-01-95 буенча җирлек территориясендә җир тетрәүләр барлыкка килү куркынычы категориясе «куркыныч» дип бәяләнә.

3. Сусаклагычларның ярлары искерү, тузу

Куркыныч тудыручы факторлар - су объектлары ярларына дулкын бәрү һәм су керү, грунтның юылуы.

Нәтиҗәләр - ярлар юылып юкка чыгу, яр буе территорияләрендә авыл хуҗалыгы җирләре юкка чыгу, биналар һәм корылмалар җимерелү.

Куркынычны киметү чаралары - саклагыч корылмалар (дулкынга каршы дивар, буннар, дулкын кайтаргычлар) төзү, ярларны тимер-бетон плитәләр һәм түшәкләр белән беркетү, су асты сөзәклекләрен юдыру, яр буе зонасында дым яратучан яшел үсентеләр утырту.

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясендә сусаклагыч ярларына абразия булу хас түгел.

4. Карст катламнар

Куркыныч тудыручы факторлар - тау токымнарынәрү, токымнарның структурасы җимерелү, токым кисәкчекләренең көченүе (юылуы), җир өслегенең деформациясе.

Нәтиҗәләр - сәнәгать һәм гражданлык корылмалары деформацияләнү, сәнәгать объектлары эшендә өзеклекләр, территорияне файдалануны вакытлыча туктату.

Куркынычны киметү чаралары - өске суларның агып төшүен оештыру, җир асты суларын дренажлау, тышкы йөкләнешләрне киметү, биналарның һәм корылмаларның нигезләрен саклау.

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясендә карст барлыкка килү куркынычы хас түгел.

5. Суффозия

Куркыныч тудыручы факторлар - югары катлам грунтның утыруы, тау токымнарының авышуы, җир өслегенең деформациясе.

Нәтиҗәләр - корылмаларның нигезләре йомшару һәм аларың деформацияләнүе һәм җимерелүе, сәнәгать объектлары эшендә өзеклекләр, территорияне вакытлыча файдаланудан туктау.

Куркынычны киметү чаралары - җир өсте суларын агызу, җир асты суларын дренажлау, фильтрга каршы саклагыч пәрдәләр төзү, силикатизация, цементация бушлыкларын бетерү һ.б.

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясенә суффозия барлыкка килү куркынычы туу хас түгел.

6. Урманнар утыру

Куркыныч тудыручы факторлар - җир өслегенең деформациясе, грунтларның деформациясе.

Нәтиҗәләр - корылмаларның нигезләре йомшару һәм аларың деформацияләнүе һәм җимерелүе, сәнәгать объектлары эшендә өзеклекләр, территорияне вакытлыча файдаланудан туктау.

Куркынычны киметү чаралары - өске сулар агымын оештыру; җир асты суларын дренажлау; тыгызлау, вибрацияюлы белән грунтларның утыру үзлекләрен бетерү; силикатизация, цемент эремәсе сеңдерү; биналарны конструктив ныгыту.

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясендә урманнар утыру куркынычы булу хас түгел.

7. Яссылык һәм чокыр эрозиясе

Куркыныч тудыручы факторлар - грунтл юылу, ерганаклар һәм чокырлар ясалу.

Нәтиҗәләр - туфракның уңдырышлы катламы юк ителү; елгаларның һәм сулыкларның ләмләнүе; сугару һәм дренаж системалары ләмләнү; биналар һәм корылмалар җимерелү; юллар юылу.

Хәвеф-хәтәрне киметү чаралары - өске сулар агышын оештыру, саклагыч полосалар булдыру, чокыр кырыйларына үсемлекләр утырту, ерганакларны күмү.

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясендә авыл хуҗалыгы җирләрендә эрозия процесслары барлыкка килә ала.

«Табигый йогынтыларның геофизикасы» СНиП 22-01-95 буенча яссылык һәм чокыр эрозиясе барлыкка килү куркынычы категориясе җирлек территориясендә «уртача куркыныч» дип бәяләнә.

8. Чоңгыллану

Куркыныч тудыручы факторлар - боз лык ясалу, грунт күләменең механик үзгәрешләре.

Нәтиҗәләр - биналар һәм корылмаларның нигезләре зарарлану, инженерлык коммуникацияләре җимерелү.

Куркынычны киметү чаралары - биналарның һәм корылмаларның нигезен туң туфрак катлавыннан түбәнрәк төшереп ясау, өске сулар агышын оештыру, юллар төзегәндә саклагыч җайланмалар (терәкләр, рәшәткәләрен) куллану.

«Куркыныч табигать йогынтысы геофизикасы» СНиП 22-01-95 буенча җирлек территориясендә чоңгыллану барлыкка килү куркынычы категориясе «уртача куркыныч» дип бәяләнә.

Куркыныч гидрологик күренешләр һәм процесслар

1. Су басу

Куркыныч тудыручы факторлар- грунт сулары күтәрелү, грунт сулары агымының гидродинамик басымы, туфракның һәм грунтның пычрануы (тозлану), җир асты металл конструкцияләренә коррозия ясалу.

Нәтиҗәләр - биналарның подвалларын һәм җир асты коммуникацияләрен су басу, инженерлык коммуникацияләрендә аварияләр, биналарның һәм корылмаларның, аларның аерым өлешләренең кабаруы, ишелүләр.

Куркынычны киметү чаралары - өске суларның агып төшүен оештыру, җир асты суларын дренажлау.

«Табигать йогынтыларының куркыныч геофизигы» СНиП 22-01-95 буенча җирлек территориясендә су басу куркынычы категориясе «уртача куркыныч» дип бәяләнә.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 27 апрелендәге 1001-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган язгы ташу (су басу) мөмкин булган зоналарга эләгүче Татарстан Республикасы торак пунктлары исемлеге нигезендә Иске Чүриле авыл җирлегендә Иске Чүриле авылы торак пункты карый.

2. Су ташу

Куркыныч тудыручы факторлар - су агу (ташкын), гидросфераның, туфракның, грунтларның пычрануы.

Нәтиҗәләр - су басу, туфрак юылу, туфрак агу барлыкка килү, корылмалар җимерелү, транспорт эшендә һәм тышкы эшләр уздыруда кыенлыклар, инженерлык коммуникацияләрендә аварияләр, юл-транспорт һәлакәтләре.

Хәвеф-хәтәрне киметү чаралары - территорияләрне, биналарны һәм корылмаларны инженерлык саклауны оештыру; объектларны гидродинамик факторларның йогынтысына дучар булган территорияләрдән читтә урнаштыру; су баса торган территорияләрдә пычрата торган потенциаль чыганаклар урнаштырмау; су агымнары һәм сулыклар ярлары буйлап саклагыч гидротехник корылмалар урнаштыру.

"Куркыныч табигать йогынтысы геофизикасы" СНиП 22-01-95 буенча җирлек территориясендә су басу куркынычы категориясе "уртача куркыныч" дип бәяләнә.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 27 апрелендәге 1001-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган язгы ташу (су басу) мөмкин булган зоналарга эләгүче Татарстан Республикасы торак пунктлары исемлеге нигезендә Иске Чүриле авыл җирлегендә Иске Чүриле авылы торак пункты карый.

3. Елга эрозиясе

Куркыныч тудыручы факторлар - су ташкынының гидродинамик басымы, елга үзәненең деформациясе.

Нәтиҗәләр - юллар, коммуналь системалар, биналар һәм корылмалар җимерелү; авыл хуҗалыгы җирләреннән яр буе территорияләреюкка чыгу; урманар югалу.

Куркынычны киметү чаралары- яр ныгыту корылмалары төзү, елгаларда җайга салу чаралары оештыру (елга үзәне ясау), барраж системасы ярдәмендә елга төбе буенча авышлыкны киметү, яр буе зонасында дым яратучан яшел үсентеләр утырту.

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясендә елга эрозиясе барлыкка килү су агымнарында һәм аларның үзәннәрендә мөмкин.

"Куркыныч табигать йогынтысы геофизикасы" СНиП 22-01-95 буенча елга эрозиясе барлыкка килү куркынычы категориясе җирлек территориясендә «уртача куркыныч» дип бәяләнә.

Куркыныч метеорологик күренешләр һәм процесслар

1. Көчле җил, давыллар, өермәләр

Куркыныч тудыручы факторлар - җил исү, җил йөкләнеше, аэродинамик басым, һаваның көчле киеренкелеге

Нәтиҗәләр - бина һәм корылмаларның зарарлануы яки җимерелүе, транспорт эшендәге кыенлыклар һәм тышкы эшләр башкаруда кыенлыклар, инженерлык коммуникацияләрендә аварияләр, юл-транспорт һәлакәтләре, халыкның тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч янау.

Куркынычны киметү чаралары - куркыныч производстволарны урнаштыруны чикләү, искергән янсә нык булмаган биналарны һәм корылмаларны сүтү, зарарланган һәм иске агачларны кисү, халыкны кисәтү һәм коткару хезмәтләре персоналын гадәттән тыш хәл шартларында эшләргә әзерләү буенча чаралар күрү.

«Табигать йогынтыларының куркыныч геофизикасы» СНиП 22-01-95 буенчаҗирлек территориясендә давыллар һәм өермәләр барлыкка килү куркынычы категориясе «уртача куркыныч» дип бәяләнә.

2. Көчле явым-төшемнәр

Куркыныч тудыручы факторлар - су ташкыны (агымы), территорияне су басу, кар күп булу, җил көчәю, кар көртләре, бозлавык ясалу, бәрелеш.

Нәтиҗәләр - су басу, бина һәм корылмаларның зарарлануы яки җимерелүе, транспорт эшендәге кыенлыклар һәм тышкы эшләр алып бару, инженерлык коммуникацияләрендәге аварияләр, юл-транспорт һәлакәтләре, халыкның тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч янау.

Хәвеф-хәтәрне киметү чаралары - территорияләрне, биналарны һәм корылмаларны инженерлык саклауны оештыру, халыкны кисәтү һәм коткару хезмәтләре персоналын гадәттән тыш хәл шартларында эшләргә әзерләү буенча чаралар күрү.

Табигый янгыннар

Куркыныч тудыручы факторлар - ялкын, җылылык агымы белән җылыну, җылы сугу, һава болганчыклану, атмосфераның, туфракның, грунтларның, гидросфераның пычрануы.

Нәтиҗәләр - урманнарны төтен басу, янып бетүе, халыкның гомеренә һәм сәламәтлегенә куркыныч янау, төзелешләр зарарлану, транспорт эшендә һәм тышкы эшләр уздыруда кыенлыклар, юл-транспорт һәлакәтләре.

Куркынычны киметү чаралары - янгынга каршы канаулар ясау, янгын сагы бүлекчәләрен дислокацияләүне оптимальләштерү, корткычлардан һәм янгыннан зыян күргән агачларны кисү.

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясендә табигый янгыннар чыгу куркынычы булу хас түгел.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 24 мартындагы 163 номерлы "Татарстан Республикасында янгын куркынычсызлыгын тәэмин итүгә юнәлдерелгән чаралар турында" 2014 елның 12 апрелендәге 236 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хакында" Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 24 мартындагы 163 номерлы карары нигезендә Иске Чүриле авыл җирлегенең торак пунктлары һәм башка территорияләре һәм объектлары (торак пунктлар; гражданнарның бакчачылык, яшелчәчелек һәм дача коммерциягә карамаган берләшмәләре; балаларның ялын оештыручы оешмалар һәм аларны сәламәтләндерү; Татарстан Республикасы икътисад объектлары, сәламәтләндерү оешмалары) һәм урман янгыннарына янаган объектлар исемлегенә керми.

Табигый характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы янаган территорияләрнең чикләре Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының норматив хокукый актлары белән билгеләнмәгән.

Татарстан Республикасы Гражданнар оборонасы эшләре һәм гадәттән тыш хәлләр министрлыгы тарафыннан бирелгән белешмәләрдә (Хат № 3428/Т-3-1-7, 2018 елның 18 апрелендәге 18.04.7.), табигый характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычына дучар булган территорияләр чикләре турында мәгълүмат юк.

Моннан тыш, «Су басу, су керү зоналарының чикләрен билгеләү турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2014 елның 18 апрелендәге 360 номерлы карары нигезендә су басу зоналарын су басу, су басу зоналарын билгеләү турында аларның чикләре хакындагы мәгълүматларның күчемсез милек бердәм дәүләт реестрына кертелгән датадан санала. Бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында Иске Чүриле авыл җирлеге территориясенә карата су басу һәм су керү зоналары чикләре турында мәгълүматлар юк.

9.2. Җирлек территориясендә, шулай ук җирлек территориясенә якын җирдә техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр чыганаклары исемлеге

Химик яктан куркыныч объектлар

Химик куркыныч объектлар территориясендә булу нәтиҗәсендә авария-химик куркыныч матдәләр чыгарылу куркынычы янаган аварияләр булырга мөмкин.

Зыян китерүче факторлар - куркыныч химик матдәләр түгелү яки чыгу.

Нәтиҗәләр - кешеләрнең, авыл хуҗалыгы хайваннарының һәм үсемлекләрнең һәлак булуы яисә химик зарарлануы; азык-төлекнең, азык чималының һәм азыкның химик зарарлануы; әйләнә-тирә табигать мохитенең химик зарарлануы.

Хәвеф-хәтәрне киметү чаралары - химия сәнәгате предприятиеләренең торышын мониторинглау, җитештерү процессларының технологик куркынычсызлыгын һәм мондый предприятиеләр җиһазларының эксплуатация ышанычлылыгын арттыру; химик аварияләр килеп чыгу мөмкинлеген фаразлау; авария резервуарларының, тозакларның, нишаларның химик куркыныч матдәләре булган саклагычлар астында урнаштыру.

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясендә тәкъдим ителгән химик куркыныч объектларга түбәндәгеләр керә:

- Иске Чүриле авылыннан төньяк-көнчыгышка таба һәм Ермоловка авылыннан төньяк-көнчыгышка таба минераль ашламалар һәм агулы химикатлар складлары (потенциаль куркыныч матдә: аммиак; зарарлы йогынты чикләре билгеләнмәгән).

Янгын куркынычы янаган объектлар

Янгын куркынычы янаган объектлар территориясендә янгыннар һәм шартлаулар булырга мөмкин.

Зарар китерүче факторлар - ялкын, очкыннар, шартлау, дулкын бәрү, җылынган һава, токсик продуктлар, төтен.

Нәтиҗәләр - кешеләрнең сәламәтлегенә зыян килү, биналар һәм корылмалар җимерелү яки зарарлану; халык хуҗалыгына, әйләнә-тирә мохиткә зыян килү.

Хәвеф-хәтәрне киметү чаралары - электр приборларын һәм электр челтәрләрен эксплуатацияләү тәртибен үтәү; янгын куркынычы янаган объектларга караган предприятие хезмәткәрләренең янгынга каршы инструктажы; янгыннан ирекле саклануны оештыру; янмый торган матдәләр һәм материаллар куллану; янгынга каршы кагыйдәләрне һәм нормаларны үтәү.

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясендә тәкъдим ителгән янгын куркынычы янаган объектларга түбәндәгеләр керә:

- Иске Чүриле авылыннан төньяк-көнчыгышка таба һәм Ермоловка авылыннан төньяк-көнчыгышка таба минераль ашламалар һәм агулы химикатлар складлары (потенциаль куркыныч матдә: аммиак; зарарлы йогынты чикләре билгеләнмәгән);

- Иске Чүриле авылындагы автомобильләргә ягулык салу станциясе (потенциаль куркыныч матдә: ягулык; зарарлы йогынты чикләре ачыкланмаган);

- нефть үткәргеч торбалар (потенциаль куркыныч матдә: нефть; зарарсызландыргыч йогынты чикләре ачыкланмаган).

Радиацияле куркыныч объектлар

Территориядә радиоактив матдәләр чыгу куркынычы булган радиацияле-куркыныч объектлар булу аварияләр килеп чыгу мөмкинлеген тудыра.

Зарар китерүче факторлар - радиоактив матдәләр һәм (яисә) ионлаштыручы нурланышлар чыгу.

Нәтиҗәләр - кешеләрне, авыл хуҗалыгы хайваннарын һәм үсемлекләрне, халык хуҗалыгы объектларын, шулай ук әйләнә-тирә мохитне ионлаштыручы нурланыш яки радиоактив пычрану.

Куркынычны киметү чаралары - дозиметрик һәм радиометрик контроль алып бару, халык арасында йодлаштыру профилактикасы үткәрү, пычранган җирлекне дезактивацияләү.

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясендә радиация-куркыныч объектлар юк.

Гидродинамик куркыныч объектлар

Территориядә гидродинамик куркыныч объектларның булуы гидротехник корылмаларның җимерелүенә, дулкын бәрү һәм су баскан зоналар барлыкка килүгә, шулай ук шламосаклагычлар җимерелгәндә токсик матдәләр белән зарарлануга бәйле аварияләр булу мөмкин.

Зарар китерүче факторлар -дулкын бәрү, су ташкыны.

Нәтиҗәләр - су басу һәлакәте; кешеләр, авыл хуҗалыгы хайваннары һәм үсемлекләрнең һәлак булуы; биналар һәм корылмалар җимерелү яки зарарлану; җитештерү яки транспорт процессы бозылу; әйләнә-тирә табигать мохитенә зыян килү.

Хәвеф-хәтәрне киметү чаралары - территориядә мөмкин булган дулкын йогынтысына дучар булырлык торак биналар һәм икътисад объектлары төзүне чикләү; жир асты суларын дренажлау; яр буе эшләре үткәрү; дулкын бәрү тизлеген киметергә сәләтле кыска кәүсәле урманнар утырту.

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясендә гидродинамик куркыныч объектлар юк.

Куркыныч йөкләрне ташучы транспортта куркыныч хәлләр

Куркыныч йөкләрне ташуда транспортта куркыныч хәлгә түбәндәгеләр керә:

1. Куркыныч йөкләр ташыганда автомобиль транспортында аварияләр булу ихтималы

Зыян китерүче факторлар - бәрелү, транспорт чарасының януы; ташыла торган янгын куркынычы булган йөкнең януы; ташыла торган шартлау куркынычы булган йөк шартлау һәм яну; ташыла торган куркыныч химик йөк түгелү (сибелү, парга әйләнү).

Нәтиҗәләр - кешеләрнең җәрәхәтләнүе һәм үлеме, янгыннар, әйләнә-тирә мохит пычрану, транспорт чараларына зыян килү, ташый торган йөкләр юкка чыгу.

Куркынычны киметү чаралары - куркыныч йөкләрне ташу өлкәсендә норматив документлар таләпләрен үтәү, куркыныч йөк (мәгълүмат таблицалары, авария һәм мәгълүмати карточкалар) турында мәгълүмат бирү системаларын куллану, юл шартларын исәпкә алып, автотранспорт чараларының хәрәкәт тизлеген чикләү, махсус җиһазландырылган транспорт чараларын куллану, йөкләр ташу өчен махсус җиһазландырылган савытлар куллану.

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясендә «Казан - Малмыж» автомобиль юлы үтүгә бәйле рәвештә , шулай ук җирлек территориясендә Иске Чүриле авылындагы автомобильләргә ягулык салу станциясенең урнашуына бәйле рәвештә куркыныч йөкләр йөрткәндә автомобиль транспортында аварияләр барлыкка килү ихтималы бар (потенциаль куркыныч матдәләр: нефть эшкәртү продуктлары, аммиак, сыекландырылган газ, кислота һ.б.; шаккаткыч йогынты чикләре ачыкланмаган).

2. Куркыныч йөкләрне ташыганда тимер юл транспортында булырга мөмкин аварияләр

Зыян китерүче факторлар - бәрелү, транспорт чарасының януы; ташыла торган янгын куркынычы булган йөкнең януы; ташыла торган шартлау куркынычы булган йөк шартлау һәм яну; ташыла торган куркыныч химик йөк түгелү (сибелү, парга әйләнү).

Нәтиҗәләр - кешеләрнең җәрәхәтләнүе һәм үлеме, янгыннар, әйләнә-тирә мохит пычрану, транспорт чараларына зыян килү, тимер юл җимерелү, ташый торган йөкләр юк ителү.

Куркынычны киметү чаралары - куркыныч йөкләрне ташу өлкәсендә норматив документлар таләпләрен үтәү, куркыныч йөк турында мәгълүмат бирү системаларын куллану, махсуслаштырылган вагоннар һәм контейнерлар куллану, йөкләрне махсус әзерләү һәм төргәкләү, тиешле белгечләрнең йөкләрне озатуы һәм саклавы.

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясе аша Горький тимер юлының «Казан - Кукмара» өлеше үтүгә бәйле рәвештә куркыныч йөкләр ташу вакытында тимер юл транспортында аварияләр барлыкка килү ихтималы бар (потенциаль куркыныч матдәләр: газлар, нефть эшкәртү продуктлары, аммиак, хлор, пестицидлар һ.б. ; зарарсызландыргыч йогынты чикләре ачыкланмаган).

3. Су транспортында куркыныч йөкләрне ташу вакытында ихтимал аварияләр

Зыян китерүче факторлар - бәрелү, транспорт чарасының януы; ташыла торган янгын куркынычы булган йөкнең януы; ташыла торган шартлау куркынычы булган йөк шартлау һәм яну; ташыла торган куркыныч химик йөк түгелү (сибелү, парга әйләнү).

Нәтиҗәләр - кешеләрнең һәм хайваннарның җәрәхәтләнүе һәм һәлак булуы, янгыннар, әйләнә-тирә мохит пычрану, транспорт чараларына һәм гидротехник объектларга зыян килү, ташый торган йөкләр юкка чыгу.

Куркынычны киметү чаралары - куркыныч йөкләрне ташу өлкәсендә норматив документлар таләпләрен үтәү, куркыныч йөк турында мәгълүмат бирү системаларын куллану, йөкләрне ташу өчен махсус җиһазландырылган савытлар куллану.

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясендә су транспортында куркыныч йөкләрне ташуда аварияләр килеп чыгу ихтималы юк.

4. Куркыныч матдәләр ташыганда торба үткәргеч транспортта ихтимал аварияләр

Зарар китерүче факторлар - басымы астында химик яки шартлау куркынычы булган матдәләр һавага очу, шартлау.

Нәтиҗәләр - кешеләрнең һәм хайваннарның имгәнүе һәм үлеме, әйләнә-тирә мохит пычрану, икътисадка зыян килү.

Торба үткәргечләрнең физик яктан таушалган яисә мораль яктан искергән участокларын үз вакытында ремонтлау, реконструкцияләү һәм аларга техник хезмәт күрсәтү, торбаүткәргечләрнең торышын мониторинглау системасын оештыру, торбаүткәргечләрне эксплуатацияләүнең технологик ысулларын куллану, торбаүткәргечләрне коррозиядән яклауның нәтиҗәле ысулларын куллану - куркынычны киметү чаралары.

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясендә магистраль торба үткәргечләр узуга бәйле рәвештә куркыныч матдәләрне транспортта йөрткәндә аварияләр барлыкка килү ихтималы бар (потенциаль куркыныч матдәләр: нефть; зарарлы йогынты чикләре билгеләнмәгән).

Техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы янаган территорияләрнең чикләре Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының норматив хокукый актлары белән билгеләнмәгән.

Татарстан Республикасы Гражданнар оборонасы эшләре һәм гадәттән тыш хәлләр министрлыгы биргән мәгълүматларда (2018 елның 18 апрелендәге № 3428/Т-3-1-7 хат) техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычына дучар булган территорияләр чикләре турында мәгълүмат юк.

9.3. Җирлек территориясендә биологик-социаль характердагы гадәттән тыш хәлләр чыганаклары исемлеге

Биологик-куркыныч объектлар

Зарар китерүче факторлар - куркыныч биологик матдәләр таралу.

Нәтиҗәләр - кешеләрнең, авыл хуҗалыгы хайваннарының һәм үсемлекләрнең биологик йогышлы авыруы яисә һәлак булуы; әйләнә-тирә табигать мохитен биологик зарарлану.

Куркынычны киметү чаралары - санитария-гигиена һәм санитария-эпидемиология кагыйдәләрен, технологик һәм оештыру-техник таләпләрне үтәү; фармацевтика һәм микробиология сәнәгате предприятиеләренең торышын мониторинглау, җитештерү процессларының технологик куркынычсызлыгын һәм мондый предприятиеләр җиһазларының эксплуатацияләү ышанычлылыгын арттыру.

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясендәге биологик-куркыныч объектларга түбәндәгеләр керә:

- Иске Чүриле авылыннан көньяк-көнчыгышка таба биотермик чокыр;
- Штерә авылыннан көньяк-көнбатышка таба биотермик чокыр;
- Венетадан төньяк-көнбатышка таба биотермик чокыр;
- Иске Чүриледән көньяк-көнчыгышка таба өч түләмә үләте базы;
- Штерә авылыннан көньяк-көнчыгышка таба түләмә үләте базы;
- Штерә авылыннан көньяк-көнбатышка таба түләмә үләте базы;
- Ермоловка авылыннан көньяк-көнчыгышка таба түләмә үләте базы

Йогышлы авыруларның табигый чыганаклары

Зарар китерүче факторлар - йогышлы авырулар (патоген микроорганизмнар).

Нәтиҗәләр - эпидемия, эпизоотия, эпифитотия.

Куркынычны киметү чаралары - карантин, обсервация, йогышлы авыруларны изоляцияләү, санитария һәм эпидемиологик күзәтчелекне уздыру, территорияне санитар саклауны оештыру, эпизоотиягә каршы чаралар үткәрү, ветеринария-санитария күзәтчелеген оештыру.

Җирлек территориясендә йогышлы авыруларның табигый чыганаклары юк.

Биологик-социаль характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы янаган территорияләрнең чикләре Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының норматив хокукый актлары белән билгеләнмәгән.

Татарстан Республикасы Гражданнар оборонасы эшләре һәм гадәттән тыш хәлләр министрлыгы биргән мәгълүматларда (18.04.2018, № 3428/Т-3-1-7 хат) биологик-социаль характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычына дучар булган территорияләр чикләре турында мәгълүмат юк.

9.4. Янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары исемлеге

Янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү системасының торышы турындагы белешмәләр, шул исәптән янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү объектларының урнашуы турындагы белешмәләр "Янгын куркынычсызлыгы" 2.9 бүлегенең "Инженерлык инфраструктурасы һәм коммуналь хезмәт күрсәтү" 2.9.9 бүлекчәсендә "Җирлек территориясенең хәзерге торышына һәм кулланылышына анализ" дигән 2 өлешендә китерелгән.

Әлеге томдагы Генераль планның чараларын нигезләү.

Иске Чүриле авыл җирлеге территориясе өчен актуаль булган янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары:

- янгыннар таралуны булдырмауны тәэмин итә торган күләмле планлаштыру карарлары һәм чаралар куллану;
- чыгу юллары, янгынны ачыклау системалары (янгын сигнализациясе җайланмалары һәм системалары) төзү;
- биналар һәм корылмалар төзегәндә таләп ителә торган янгынга каршы ныклык дәрәҗәсенә һәм янгын куркынычы классына туры килә торган янгынга каршы торучан һәм янгын куркынычы класслары булган төп төзелеш конструкцияләре куллану;
- төзелеш корылмаларының утка каршы ныклыгы чикләрен арттыру өчен уттан саклау составлары (шул исәптән антипиреннарны һәм утны саклау буяуларын) һәм төзелеш материаллары куллану;
- технологик җиһазларда шартлауга каршы саклану системалары урнаштыру;
- янгын сүндерүнең автомат һәм (яисә) автоном җайланмаларын куллану;
- янгын саклау бүлекчәләре эшчәнлеген оештыру;
- янгын сүндерү техникасының янгын урынына каршылыксыз керә алуын тәэмин итү;
- янгын турында халыкка хәбәр итүне тәэмин итү;
- халыкны янгын куркынычсызлыгы чараларына өйрәтүне оештыру һәм янгын куркынычсызлыгы өлкәсендә пропаганда.

10.ТӨП ТЕХНИК-ИКЪТИСАДЫЙ КҮРСӘТКЕЧЛӘР

18 нче таблица

5!№	Күрсәткеч атамасы	Үлчәү берәмлеге	Гамәлдәге хәл	Исәп-хисап срогы
1	Җирлек мәйданы	га	13176,952	13176,952
2	Торак пунктлар территорияләре мәйданы	га	375,529	399,123
	шул исәптән:			
	Иске Чүриле авылы	га	130,117	156,373
	Ашабаш авылы	га	30,903	31,208
	Венета авылы	га	33,245	33,245
	Ермоловка авылы	га	22,732	22,732
	Красная Горка авылы	га	17,635	17,635
	Михайловка бистәсе	га	18,56	18,56
	Платоновка авылы	га	21,512	21,512
	Татар Кәдрәге авылы	га	23,647	24,651
	Штерә авылы	га	77,178	73,207
3	Даими халык саны	кеше.	1535	1960 *
4	Торак фонды күләме	мең кв. м	34,603	46,743 *
5	Территорияләр балансы * * * *			
	шәхси торак йортлар булган төзелеш территорияләре	га /	308,961 / 2,34	333,231 / 2,53
	социаль, иҗтимагый һәм эшлекле билгеләнештәге объектлар территорияләре	га /	12,312 / 0,09	12,312 / 0,09
	гражданнарның коммерциягә карамаган бакчачылык һәм яшелчәчелек берләшмәләре территорияләре	га /	10,477 / 0,08	7,589 / 0,06
	сәнәгать предприятиеләренең җитештерү территорияләре:			
	сәнәгать җитештерүе предприятиеләре территорияләре	га /	1,433 / 0,01	1,433 / 0,01
	авыл хуҗалыгы предприятиеләре территорияләре һәм авыл хуҗалыгын тәэмин итү объектлары	га /	100,543 / 0,76	108,089 / 0,82
	инженерлык инфраструктурасы һәм коммуналь хезмәт күрсәтү объектлары территорияләре	га /	1,146 / 0,01	1,146 / 0,01
	транспорт инфраструктурасы объектлары территорияләре	га /	118,765 / 0,9	142,594 / 1,08
	махсус билгеләнештәге территорияләр	га /	0,404 / 0,0	0,404 / 0,0
	зират территорияләре	га /	11,335 / 0,09	11,335 / 0,09
	авыл хуҗалыгы җирләре:			
	чәчүлекләр	га /	7657,308 / 58,11	7626,748 / 57,88
	котүлекләр, печәнлекләр, ятмалар	га /	2852,046 / 21,64	2819,584 / 21,4
	урманнар, башка үсемлекләр:			
	урманнар	га /	1694,646 / 12,86	1694,644 / 12,86

	куаклыклыклар	га /	337,335 / 2,56	340,006 / 2,58
	акваторияләр:			
	өске су объектлары	га /	40,983 / 0,31	40,959 / 0,31
	башка территорияләр:			
	торак пунктларның яшелләндерелгән территорияләре	га /	13,327 / 0,1	36,88 / 0,28
	торак пунктларның башка территорияләре	га /	15,931 / 0,12	0,0 / 0,0

*Торак төзелеше территорияләре мәйданнарының мөмкин булган артуын исәпкә алып, ориентировка билгеләре күрсәтелгән

** Территорияләр балансы исәбендә гамәлдәге хәлдә факттагы функциональ файдаланудагы территорияләр мәйданнары исәпкә алынды, исәп-хисап чорына - функциональ зоналар тарафыннан тәкъдим ителгән планлаштырыла торган функциональ файдаланудагы территорияләр мәйданы исәбендә.

Искәрмә.

Авыл хуҗалыгы җирләре территорияләренең исәп-хисап чорына балансы - 63,022 га, шул исәптән:

- Иске Чүриле авылы территориясе чиген перспективалы торак төзелеше өчен киңәйтүгә бәйле рәвештә, авыл хуҗалыгы җирләрен 30,809 гектарга киметү;

- Татар Кәдрәге авылының территориясе чикләрен киңәйтүгә бәйле рәвештә, перспектив торак төзелеше өчен авыл хуҗалыгы җирләрен 1,004 гектарга киметү;

- Иске Чүриле авылы янындагы эре мөгезле терлекләр фермаларын планлаштыруга бәйле рәвештә авыл хуҗалыгы җирләрен 7,55 гектарга киметү;

- «Казан - Малмыж» дублер тизйөрешле автомобиль юлы төзү планлаштырыла торган җиргә бәйле рәвештә авыл хуҗалыгы җирләрен 23,659 гектарга киметү.